

wroclaw.pl

**NIE ŚPIJ
BO CIĘ PRZEGŁOSUJĄ**

ISSN: 2719-7948

BEZPŁATNY BIULETYN INFORMACYJNY URZĘDU MIEJSKIEGO WROCŁAWIA

NR 38 (151), 4-10.10.2023

WYDRUKOWANO NA PAPIERZE EKOLOGICZNYM

TOMASZ HOŁCZAK

str. 10-11

Studenckie ABC

Głosuj, jeśli chcesz być zauważony

Po co iść na wybory? Czy mój głos coś zmieni? Dlaczego trzeba przekonywać kobiety? Na te ważne pytania odpowiada ekspert z UJ.

str. 3

Nowe umowy na wywóz odpadów

Od 1 października we Wrocławiu obowiązują nowe umowy, które Miasto zawarło z firmami wywożącymi odpady. Jakich są ich zasady?

str. 8

Голосування за проекти WBO 2023

Парк, велосипедну доріжку, дитячий майданчик можна створити завдяки ініціативі мешканців. 22 вересня розпочалося голосування.

с. 18

BĄDŹ NA BIEŻĄCO. ZAWSZE AKTUALNE INFORMACJE NA WWW.WROCLAW.PL

Szanowni Państwo,

w minioną niedzielę spacerowałem po raz kolejny wraz z setkami tysięcy Polek i Polaków po Warszawie. Muszę przyznać, że spotkanie było ponownie niezwykle popularne i ściągnęło odwiedzających z całego kraju. Choć niektóre media zwykły nazywać takie zgromadzenia „kolejką do zoo”.

Odkładając żarty na bok, myślałem, że wszyscy, którzy byli 1 października w Warszawie, odczuli tę niesamowitą, pozytywną energię. Energię, która mówi o miłości do Polski, ale też podkreśla to, że jesteśmy wspólnotą.

I to będzie nasze najważniejsze, także samorządowe i obywatelskie, zadanie po 15 października – sklekanie na nowo

polskiej wspólnoty podzielonej językiem podejrzeń i poniżania. Podzielonej sporem politycznym, który silnie zaogniony, szczególnie w okresie kampanii, przebiega często w poprzek rodzin czy przyjaźni. Politycznie powinniśmy się różnić – każdy z nas ma prawo do pewnej wizji Polski, ale różnice te nie powinny nas dzielić, gdy myślimy dobrze o przyszłości naszego kraju.

Pamiętajmy o 15 października, będę o tym przypominał na każdym kroku. O tej dacie symbolicznie przypominał nam też budzik odmierzający czas do dnia wyborów, który, dzięki uprzejmości Unii Metropolii Polskich odwiedził Wrocław.

To ważne wybory dla każdego z nas. Marzę, aby Wrocław przebił 71 procent frekwencji

z roku 2019, by każdy z Państwa wyraził swoją wizję Polski. Dziś mamy jeszcze czas na dopisanie się do rejestru wyborców lub na pobranie stosownych zaświadczeń, ale też – co równie ważne – na przekonanie osób wokół nas do wzięcia udziału w tych wyborach.

Zachęcam do takich rozmów i do dzielenia się wiedzą na temat tego, jak wziąć udział w wyborach. Zachęcam, byśmy 15 października, między godz. 7 a 21 spotkali się przy urnach wyborczych. To bardzo ważne. Także dla Wrocławia.

Jacek Sutryk
prezydent Wrocławia

POGODA

						
CZW. 5.10	PT. 6.10	SOB. 7.10	ND. 8.10	PN. 9.10	WT. 10.10	ŚR. 11.10
19°C	18°C	20°C	23°C	21°C	22°C	21°C

TO NIEWIARYGODNE: POLINKA MA JUŻ 10 LAT!

KARTKA Z KALENDARZA

• 5 października 1263 •

wrocławskie Nowe Miasto lokowano na prawie magdeburskim

• 9 października 2015 •

Księżę Henrykowską, przechowywaną w Muzeum Archidiecezjalnym we Wrocławiu, wpisano na listę UNESCO

• 10 października 1910 •

otwarto Kaiserbrücke – dzisiejszy most Grunwaldzki

Chociaż trudno w to uwierzyć w niedzielę 1 października Polinka miała swoje 10. urodziny! Pierwszy kurs odbyła 1 października 2013 roku. Choć powstała z myślą o studentach i pracownikach Politechniki Wrocławskiej, pokochali ją także inni wrocławianie oraz turyści. Nic dziwnego, bo widoki z gondoli zapierają dech w piersiach. Ta całoroczna dwutorowa kolejka linowa łączy Kampus Główny PWr ze znajdującym się po drugiej stronie Odry Kampus Na Grobli. Dwa kursujące nad Odrą wagoniki przemierzają 373 metry. Suną po grubych (ok. 36 mm) linach 7 metrów nad poziomem lustra wody Odry. Maksymalna prędkość jazdy: 5 metrów na sekundę. Czas jazdy: niecałe 2 minuty. Żeby nią jechać, trzeba mieć bilet. Można go kupić we wszystkich biletomatach, wybierając opcję „Zakup innych biletów papierowych”, a następnie „Bilet jednorazowy na Kolej Linową Polinka”. Koszt: 4,60 zł – normalny, 2,30 zł – ulgowy.

Głosuj, jeśli chcesz być zauważony

Po co iść na wybory? Czy mój głos coś zmieni? Dlaczego trzeba przekonać kobiety? Te trzy ważne w kontekście nadchodzących wyborów pytania Tomasz Wysocki zadał profesorowi Jarosławowi Flisowi – politologowi z Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie.

prof. Jarosław Flis,
Uniwersytet Jagielloński

Jak, nie używając pojęć emocjonalnie nacechowanych: ojczyzna, obowiązek, patriotyzm, przekonać niezdecydowanych do udziału w głosowaniu?

Udział w wyborach sprawia, że człowiek jest ważny, ponieważ politycy zwracają uwagę tylko na tych, którzy chodzą na wybory. W związku z tym, jeśli chcemy, żeby politycy zwracali na nas uwagę, to musimy na te wybory chodzić. Ponadto w pierwszej kolejności na wybory wyrwywają się osoby, które można określić jako *homo affectus*, raczej oszczędne poznawczo, ale za to szczodre emocjonalnie. Jeśli tylko one zagłosują, to politycy będą dostosowywać swoje przekazy i działania do takich wyborców. Dlatego tak istotny jest udział w głosowaniu ludzi racjonalnie myślących.

A jak poradzić sobie z argumentem, bardzo częstym: mój pojedynczy głos niczego nie rozstrzyga?

To jest dylemat stary jak ludzkość. Posłużę się przykładem określenia ze słownika pewnego plemienia z Ziemi Ognistej. Jego język w zasadzie wyginął, ale ocalało jedno słowo – mamihlapinatapai. Znaczy ono tyle

OLEKSANDR POLLAKOWSKI

co: bezskuteczne oglądanie się na innych w nadziei, że ktoś zrobi to, co jest przez wszystkich pożądane.

W kontekście wyborów powtarzają się apele, aby kobiety zmobilizowały się do udziału w głosowaniu. Dlaczego to takie ważne?

Kobiety nie interesują się polityką, natomiast dla mężczyzn władza jest afrodyzjakiem. Polityka przypomina raczej mecz bokserski niż balet. Z tego wynika przewaga mężczyzn na widowni. I dlatego mężczyzn nie trzeba tak bardzo zachęcać do udziału w głosowaniu, a kobiety już tak.

DOPISZ SIĘ DO REJESTRU WYBORCÓW

Jeśli nie możesz głosować w miejscu zameldowania, ze strony Miejskiego Biura Wyborczego <https://wroc.city/PrawoDoGlosowania> pobierz formularz zaświadczenia o prawie do głosowania. Złóż go najpóźniej do 12 października w godzinach pracy dowolnie wybranego urzędu gminy lub miasta. Zaświadczenie o prawie do głosowania możesz odebrać osobiście albo przez upoważnioną pisemnie osobę. Weryfikacja wniosku następuje zwykle od razu, więc powinieneś dostać zaświadczenie tego samego dnia, w którym złożyłeś wniosek. Zaświadczenie o prawie do głosowania pozwala na udział w wyborach w każdym miejscu w Polsce, w komisjach poza granicami, a nawet na polskich statkach morskich.

Wskakuj na rower i wykręć nagrody

Sezon rowerowy na finiszu? Nic z tych rzeczy. Po raz czwarty we Wrocławiu przedłużamy sezon rowerowy, zapraszając mieszkańców do rywalizacji rowerowej „W kółko kręć”, w której czeka prawie 3000 nagród, w tym rowery, akcesoria i vouchery.

Agata Zięba

Wrocław ma 1400 km dróg przyjaznych rowerzystom, a rywalizacja adresowana jest do aktywnych zawodowo, studentów, uczniów szkół ponadpodstawowych i seniorów. – Wystarczy założyć konto w aplikacji i od 2 października do 30 listopada regularnie podróżować rowerem. Szczególnie punktowane będzie pokonywanie trasy między domem a codziennym miejscem dojazdu. To może być praca, szkoła, uczelnia czy klub seniora – mówi Monika Kozłowska-Świąconek z Biura Zrównoważonej Mobilności UMW.

Oprócz przejechanej trasy nagradzana będzie regularność, a od 20 listopada przyznawane punkty będą liczone podwójnie. – Zależy nam na tym, by w wyzwaniu wzięło udział jak najwięcej mieszkańców Wrocławia. Dlatego punktowane będzie również skuteczne zaproszenie znajomego do rywalizacji – mówi Urszula Jagielnicka z Biura Zrównoważonej Mobilności. Do wygrania blisko 3 tys. nagród, w tym rowery, akcesoria i vouchery.

➤ **Szczegóły na**
www.wkolkokrece.pl

Zagłosuj w WBO tylko do 9.10

Wrocławski Budżet Obywatelski to część budżetu Wrocławia, o którego przeznaczeniu decydują mieszkańcy. W tym roku głosowanie trwa do 9.10. Głos można oddać online na stronie www.wroclaw.pl/wbo lub w punktach do głosowania papierowego w COM przy ul. Zapolskiej 4, pl. Nowy Targ 1–8, ul. Legnickiej 58 i na pl. Kromera 44. Głosować może każdy mieszkaniec Wrocławia niezależnie od wieku czy zameldowania. Pula środków do wykorzystania w tegorocznej edycji to 31 mln zł – 21 mln zł na projekty ponadosiedlowe i 10 mln zł na projekty osiedlowe.

Rekrutuje służba celno-skarbowa

Poszukiwani są kandydaci do Dolnośląskiego Urzędu Celno-Skarbowego we Wrocławiu na stanowisko specjalisty. Funkcjonariuszem może zostać osoba, która: jest obywatelem polskim, korzysta z pełni praw publicznych, nie była skazana prawomocnym wyrokiem sądu, posiada wykształcenie wyższe i prawo jazdy, a także cieszy się nieposzkodowaną opinią, a stan zdrowia pozwala jej na pełnienie służby. Uposażenie zasadnicze z dodatkiem za stopień wynosi od 5135,60 zł brutto, przewidziane są też inne dodatki (np. wysługa lat) i „trzynastka”. Oferty można składać do 12.10. Szczegóły naboru na stronie wroc.city/IzbaSkarbowaNabor.

Zoo zmienia godziny otwarcia kas

Dni się robią coraz krótsze, a więc krócej można zwiedzać wrocławski ogród zoologiczny. Kasy ogrodu będą teraz działać od poniedziałku do piątku od godz. 9 do godz. 16, a od piątku do niedzieli i w dni świąteczne od godz. 9 do godz. 17. Wejście przez Bramę Japońską na tyłach ogrodu (od strony Odry) jest już nieczynne.

Cztery kroki do łatwiejszego życia. Przyłączysz się?

Na osiedlu Jerzmanowo-Jarnołów zbudowano już kanalizację. Teraz kolej na mieszkańców, którzy powinni złożyć wnioski o przyłączenie. Jak to zrobić i dlaczego warto, opowiadali mieszkańcom pracownicy wrocławskich wodociągów. Na twoim osiedlu jest kanalizacja, a ty wciąż masz szambo? Zobacz, co powinieneś zrobić.

Redakcja

Prace przy budowie kanalizacji sanitarnej na Osiedlu Jerzmanowo-Jarnołów już się zakończyły. Wszystkie rury i sięgacze do posesji zostały położone. Za 75 mln zł powstało tam 12 km sieci kanalizacyjnej, a także ponad 2 km sieci wodociągowej. Konieczne było również wybudowanie dwóch przepompowni ścieków. Dodatkowym efektem inwestycji jest modernizacja 11 km dróg. Te prace potrwać do końca roku. Czas, by mieszkańcy zawnieśli o przyłączenie się do sieci kanalizacyjnej.

Jak to zrobić w 4 krokach?

W czwartek 28 września w siedzibie Rady Osiedla Jerzmanowa i Jarnołowa przy ul. Jerzmanowskiej mówili o tym pracow-

4 KROKI, BY PODŁĄCZYĆ SIĘ DO SIECI KANALIZACYJNEJ

1. Uzyskanie warunków przyłączenia do sieci
2. Uzgodnienie projektu przyłącza kanalizacji sanitarnej
3. Budowa przyłącza
4. Przegląd wybudowanego przyłącza i podpisanie umowy

nicy wrocławskich wodociągów podczas spotkania z mieszkańcami.

Aby podłączyć się do sieci kanalizacyjnej, wystarczy:

- uzyskać warunki przyłączenia do sieci,
- uzgodnić uproszczony projekt przyłącza kanalizacji sanitarnej,
- zbudować przyłącze,

- zlecić przegląd wybudowanego przyłącza i podpisać umowę na odbiór ścieków.

Pracownicy Biura Obsługi Klienta MPWiK wyjaśniali kolejne kroki, a także pomagali w wypełnianiu wniosków.

– Podłączenie do sieci to czy- sta oszczędność – przekonywał Tomasz Konieczny, dyrektor Centrum Nowych Technologii i Inwestycji MPWiK. – Trzy-

osobowa rodzina może zapłacić miesięcznie nawet 450 zł za wywóz szamba. Po podłączeniu się do sieci kanalizacyjnej, koszt za ten sam czas wyniesie około 50 zł.

Dlaczego warto?

Podłączenie do sieci kanalizacyjnej to nie tylko obowiązek, do którego mieszkańców obliguje ustawa o utrzymaniu czystości

i porządku w gminach. To również oszczędność i troska o środowisko. Różnica w rachunkach między wywozem szamba a korzystaniem z kanalizacji to nawet do 400 zł miesięcznie, w zależności od liczby osób w gospodarstwie. A nieszczelne szamba są zagrożeniem dla środowiska naturalnego. Przyłączenie do sieci kanalizacyjnej pozwala ograniczyć negatywny wpływ ścieków na ekosystem.

Będą kolejne!

Następne spotkanie pracowników MPWiK z mieszkańcami Osiedla Jerzmanowo-Jarnołów zaplanowano na 10 października o godz. 18. Poza tym MPWiK przewiduje dodatkowe dyżury w siedzibie Rady Osiedla w terminach: 17 października (godz. 10-12) i 24 października (godz. 16-18).

Weź dotację

Urząd Miejski Wrocławia udziela bezzwrotnej dotacji na budowę przyłączy kanalizacyjnych. Można uzyskać nawet do 50 proc. poniesionych i udokumentowanych kosztów (faktury lub rachunki) na ten cel.

➤ **Szczegółowe informacje na temat dotacji dostępne są na stronie internetowej: wroc.city/PrzylaczSie.**

Ruszyła produkcja stylowych skuterów elektrycznych

Bożena Gut, prezeska Govecs Poland na elektrycznym skuterze

Choć ich wygląd spodoba się wielbicielom stylu vintage, są niezwykle nowoczesnymi pojazdami. Skutery eSchwalbe to elektryki, których produkcja ruszyła właśnie w pobliżu dawnych zakładów produkcyjnych Hutmen. Nowy zakład wyprodukuje blisko 300 skuterów miesięcznie.

Katarzyna Wiązowska

Producentem skuterów eSchwalbe jest firma GOVECS Poland Sp. z o.o., należąca do GOVECS GROUP. Od 2009 przedsiębiorstwo to ma swój oddział we Wrocławiu, gdzie kontynuuje rewolucję w dziedzinie zrównoważonej mobilności.

– Aktualnie otwieramy nowy okres tego miejsca – mówi Bożena Gut, prezeska Govecs Poland. – Wrocławską siedzibą naszej firmy to miejsce, gdzie innowacja i tradycja spotykają się w doskonałym połączeniu, tworząc produkty najwyższej jakości – dodaje.

Najnowszy produkt firmy, skuter eSchwalbe, to współczesna odpowiedź na kultowy niemiecki model Schwalbe. Pojazdy te powstają przy współpracy doświadczonych wrocławskich inżynierów, elektroników i monterów. W sierpniu pojawił się na rynku model z superlekkimi, wymiennymi bateriami, rozładowywanymi równolegle. Już w najbliższym czasie do produkcji zostanie wprowadzona kolejna wersja skutera z rodziny eSchwalbe – L3e (odpowiednik 125cc). Elektryczne skutery, produkowane we Wrocławiu, mają przyczynić się do łatwiejszego przemieszczania się i rozładowania ruchu miejskiego,

poprzez usprawnienie codziennej komunikacji.

– Bardzo się cieszymy, że na Grabiszyńskiej powstała fabryka skuterów Schwalbe, czyli nawiązujących do historii Simsona. Tym bardziej że dzieje się to w budynku, gdzie w Hutmenie była kiedyś ciężka produkcja – mówi Jakub Mazur, wiceprezydent Wrocławia. – Przyszłość działającej tu obecnie firmy jest w duchu Wrocławia, czyli w duchu elektromobilności, zeroemisyjności i sprawnego poruszania się transportem, który nie tworzy korków. Trzymamy kciuki za nowe żółte, niebieskie, kremowe i żółte skutery, które już za chwilę pojawią się na wrocławskich ulicach.

Na językach świata, czyli bezpłatna nauka polskiego

Wrocław na językach świata to program, w którym wrocławianie uczą języka polskiego obcokrajowców. Po wakacyjnym naborze jest ponad 30 nowych wolontariuszy, a w projekcie uczestniczy w sumie 150 wolontariuszy (w wieku od 18 do 70 lat) i 400 uczniów z 35 krajów. Zajęcia trwają przez cały rok, w tandemach lub grupach językowych.

Paulina Czarnota

Co roku do Wrocławia przyjeżdżają dziesiątki tysięcy osób różnych narodowości. Podejmują pracę i naukę często nie posługując się językiem polskim. Brak znajomości języka może być dla nich barierą w wielu aspektach życia codziennego. Jak miasto im pomaga?

Wrocław pomaga i uczy

Często jest tak, że obcokrajowców przebywających we Wrocławiu nie stać na korzystanie z płatnych lekcji języka polskiego oferowanych m.in. przez szkoły językowe. Dlatego miasto zorganizowało bezpłatną naukę języka polskiego, z której korzysta kilkaset osób rocznie. Od 2016 roku realizowany jest program „Wrocław na językach świata”, w ramach którego mieszkańcy Wrocławia, jako wolontariusze, uczą obcokrajowców języka polskiego.

Realizatorem programu jest Wrocławskie Centrum Integracji (WCI) – jednostka samorządowa Urzędu Miejskiego Wrocławia. WCI stworzyło platformę internetową (www.wnjs.pl), za pomocą której mieszkańcy mogą zgłosić się jako wolontariusze, którzy chcą uczyć języka polskiego. Za obcokrajow-

Program wyrównuje szanse obcokrajowcom, zgłaszającym potrzebę posługiwania się językiem polskim

cy mogą aplikować jako uczniowie chcący skorzystać z pomocy wolontariusza w nauce jęz. polskiego.

Spotkania językowe odbywają się w tandemach lub większych grupach (w zależności od preferencji wolontariusza oraz ucznia) w formie stacjonarnej lub online. Od mieszkańców Wrocławia poma-

gających w nauce języka polskiego nie wymaga się doświadczenia w nauczaniu. Dla wolontariuszy organizowane są cyklicznie bezpłatne szkolenia z metodyki nauczania języka polskiego prowadzone przez doświadczonych lektorów. – W siedzibie Wrocławskiego Centrum Integracji utworzono biblioteczkę materiałów

edukacyjnych do nauczania języka polskiego jako obcego, z której wolontariusze i uczniowie mogą wypożyczyć podręczniki, ćwiczenia i gry planszowe – mówi Ewa Żmuda, dyrektorka WCI.

W program społeczny, niezbędny dla potrzeb lokalnej społeczności, zaangażowały się podmioty pu-

bliczne, niepubliczne i prywatne. Partnerzy udostępniają bezpłatnie ponad 60 miejsc nauki, to m.in. restauracje, kawiarnie, siedziby organizacji pozarządowych, lokale udostępniane przez uczelnie wyższe, kościoły, związki wyznaniowe oraz przez biznes i samorząd.

Ile osób skorzystało?

Od września 2016 roku do połowy 2023 zgłoszenia przysłało ponad 4500 obcokrajowców z ponad 90 krajów świata oraz ponad 1300 mieszkańców Wrocławia – wolontariuszy. – Tandemy i grupy językowe spotkały się ponad 22 tysiące razy, poświęcając na naukę ponad 33 tysiące godzin. W wolontariat zaangażowani są również byli uczniowie, którzy poznali język polski w stopniu umożliwiającym im pomoc w nauce innym obcokrajowcom. Wielu wolontariuszy to pracownicy wrocławskich urzędów czy uczelni wyższych – opowiada Adrian Rode, koordynator projektu Wrocław na Językach Świata.

O możliwościach włączenia się do udziału we „Wrocław na językach świata” informują media społecznościowe, plakaty, ulotki, spoty radiowe i telewizyjne. WCI organizuje także spotkania prezentujące założenia programu.

300 nowych drzewek dla najmłodszych wrocławian

Przed nami jesienna edycja akcji WROśnij we WROcław. 300 drzewek zostanie posadzonych w sobotę, 21 października, w parku Zachodnim. Dzieci, które urodziły się w 2022 i 2023 roku, mogą stać się patronami tych drzewek. Tradycyjnie akcji towarzyszyć będzie piknik rodzinny.

Redakcja

To już 12. odsłona akcji WROśnij we WROcław, której ideą jest upamiętnienie przyjścia na świat najmłodszych mieszkańców Wrocławia. Osoby, które chcą w ten sposób przywitać na świecie swoją pociechę, wypełniają krótki formularz zgłoszeniowy na stronie Wrocławskiego Centrum Rozwoju Społecznego (www.wcrs.pl/wro-snij). Formularze będą dostępne od godz. 12 w środę, 4 października. Rodzice bądź opiekunowie wybierają preferowaną godzinę sadzenia drzewka.

– Przygotowaliśmy zapas 300 drzew różnych gatunków: lipy

drobno- i szerokolistne, wiązy, graby pospolite, klony polne czy leszczyny tureckie. W sadzeniu drzewek rodzinom tradycyjnie pomagają nasi specjaliści i wszystko odbywa się pod ich czujnym okiem – mówi Jacek Mól, dyrektor Zarządu Zieleni Miejskiej. – Bardzo nas cieszy popularność WROśnij we WROcław, o czym świadczy fakt, że wystarcza kilka dni, by wszystkie drzewka zostały zarezerwowane. Po akcji sadzenia wszystkie drzewka są inwentaryzowane, trwa to zwykle kilka tygodni, a na stelażu pojawia się pamiątkowa taśma z imieniem dziecka.

Potwierdzeniem udziału w akcji jest specjalny imienny certyfi-

kat dla dziecka wraz z numerem drzewka. Pozwala to łatwiej odnaleźć zasadzone drzewko przy okazji odwiedzin w parku.

Wydarzeniu towarzyszyć będzie piknik rodzinny. – Pikniki WROśnij we WROcław są otwarte dla wszystkich mieszkańców, niezależnie od tego, czy tego dnia sadzą drzewko dla swojej pociechy – mówi Dorota Feliks, dyrektor Wrocławskiego Centrum Rozwoju Społecznego. – Atrakcje, które szykujemy, spodobać się rodzinom z dziećmi nieco starszymi niż patroni drzewek, ale także wszystkim osobom, które w sobotę, 21 października, przybędą do parku Zachodniego – zaprasza.

Od 4.10 można zgłaszać się do udziału w akcji WROśnij we WROcław

Od niedzieli 8.10 sześć linii wraca na Powstańców Śl.

Od niedzieli 8.10 tramwaje wracają na ul. Powstańców Śląskich. Dobiega właśnie końca remont torów na newralgicznym skrzyżowaniu ulic Piłsudskiego ze Świdnicką. Linie **6, 7, 14 i 17** wrócą na swoje trasy, a **2 i 20** zostaną odwieszane. Zlikwidowane zostaną zastępcze 72 i 702.

- **6** znów będzie jeździła w obu kierunkach przez Powstańców Śl. do pętli Krzyki, a **7** do pętli Klecina.
- **14** będzie jeździć od Dworca Nadodrze, przez Chrobrego, Dubois, Kępę Mieszczańską, Jana Pawła II, Legionów, Grabiszyńską, FAT, Hallera, Powstańców Śl. na Krzyki.
- Tramwaj **17** znów kursować będzie przez Teatralną, Świdnicką i Powstańców Śl. na Klecinę.
- Z Biskupina na Krzyki znów pojedzie **2**, a **20** – z Oporowa na Leśnicę. Oznacza to likwidację linii okresowej 72.
- Niewielka korekta dotknie linii autobusowych **A i D** – nie będą już zatrzymywały się na przystanku Wielka, który zlokalizowany jest przy Powstańców Śl. w pobliżu skrzyżowania z ul. Wielką. 702 zaprzestanie kursowania.

Remont skrzyżowania torowego w obrębie przystanków Arkady (Capitol) to jedno z dwóch najważniejszych tegorocznych zadań TORY-wolucyjnych, obok inwestycji na ul. Legnickiej.

Prace warte 4,1 mln zł polegały na wymianie krzyżówki i rozjazdów umożliwiających skręt z Piłsudskiego w Świdnicką w kierunku Powstańców Śl. oraz w stronę przeciwną. Prace w tym miejscu powodują zawsze duże zmiany w kursowaniu tramwajów, bowiem przejeżdża tędy aż osiem linii. To już jednak ostatni etap modernizacji tego skrzyżowania. W poprzednich latach wymienione zostały pozostałe rozjazdy.

Tramwaj przez Borowską – znaczący 1 km

Świetny dojazd do Uniwersytetu Medycznego i do szpitala klinicznego. Wygodna przesiadka z auta lub z pociągu na tramwaj i dojazd do centrum miasta komunikacją miejską. Nowa trasa rowerowa zapewne ucieszy rowerzystów. To wszystko jest wciąż odległą perspektywą, ale machina inwestycyjna ruszyła.

Bartosz Chocholowski

Budowa torowiska o długości 1,1 km otwiera nowe możliwości. Taka długość może nie imponować, gdy weźmiemy pod uwagę niedawno uruchomione trasy na Nowy Dwór (7 km) czy przez Popowice (4,4 km). Mimo to jest to ważny odcinek. W jego zasięgu będzie aż 4,5 tys. mieszkańców – od przystanku będzie ich dzielić 7-minutowy spacer.

Wykonawca koncepcji będzie miał rok na wykonanie swojej pracy. To z kolei otworzy możliwość rozpisania przetargu na zaprojektowanie trasy, czyli wykonanie szczegółowej dokumentacji, w oparciu o którą wykonawca będzie prowadził budowę.

Jaka trasa?

Pewne jest, że początek trasy będzie przy Świeradowskiej, tam, gdzie bieg kończą tramwaje jadące na Gaj. Nie ma tam tradycyjnej pętli. Zatem w przyszłości

Tramwaje na krańcówce przy Świeradowskiej. Tory zostaną przedłużone stąd do pętli przy ul. Kukuczki

tramwaje nie będą kończyć biegu na wysokości ul. Orzechowej, gdzie jest Biuro Obsługi Pasażera MPK, tylko pojadą dalej. Zapewne skręca nieco w prawo i wzdłuż ul. Działkowej dojadą do Borowskiej. Z Działkowej w Borowską skręca w lewo, miną Uniwersytet Medyczny, Uniwersytecki Szpital Kliniczny, aby dotrzeć do pętli na wysokości ulicy Kukuczki, blisko nasypu kolejowego.

Zielono i rowerowo

Założenie jest takie, aby jak najdłuższe fragmenty torowiska były

zielone. Ważną częścią przedsięwzięcia jest trasa rowerowa. Odcinek o długości 1,2 km pozwoli na wygodny dojazd z al. Armii Krajowej do Promenady Krzyckiej – traktu pieszo-rowerowego biegnącego wzdłuż nasypu kolejowego.

Przy Borowskiej mieści się Wydział Farmaceutyczny Uniwersytetu Medycznego. Codziennie dojeżdżają tu setki studentów i wykładowcy. W sąsiedztwie jest Uniwersytecki Szpital Kliniczny. To moloch z kilkoma klinikami. Sam personel gene-

ruje olbrzymi ruch, a nie zapomina o odwiedzających czy pacjentach, którzy przyjeżdżają tylko na wizytę lekarską. Obok pętli powstanie parking typu Park&Ride. Kierowcy jadący z południa, z Ołtaszyna, Wojszyc czy podwrocławskich Radomiecz lub z Biestrzykowa, będą mogli bezpłatnie zostawić swoje samochody i przesiąść się do tramwaju.

Tramwajem na Borowską pojedziemy dopiero za ładnych kilka lat, ale prace nad tą inwestycją już się zaczęły.

Nowy autobus P na lotnisko w weekend

Autobus P będzie jeździł na lotnisko pilotażowo do końca roku 2023

MPK Wrocław uruchomiło nową linię autobusową P na wrocławskie lotnisko. To efekt współpracy spółki z Portem Lotniczym i Wydziałem Transportu Urzędu Miejskiego Wrocławia.

Redakcja

Trasa autobusu P jest następująca: Dworzec Autobusowy – Sucha – Borowska – Peronowa – Kołtata – Skargi – Kazimierza Wielkiego – św. Mikołaja – pl. Jana Pawła II – Podwale – pl. Orląt Lwowskich – TAT – Strzegomska – Rondo Rotmistrza Pileckiego – Graniczna – Port Lotniczy.

Autobus ma być uzupełnieniem obecnej oferty komunikacyjnej związanej z obsługą lotniska i rosnącymi potrzebami w tym

zakresie. Autobus dzienny 106 na lotnisko i nocny 206 nadal będą kursowały.

Pierwszy autobus linii P rozpoczyna jazdę o godz. 3 z przystanku Dworzec Autobusowy, a ostatni odjeżdża z Portu Lotniczego o godz. 23.49. Płatność za przejazd – według standardowego cennika biletów obowiązujących w MPK.

Autobus P jeździ tylko w soboty i niedziele, na razie do końca roku 2023.

Aquapark: rozgrzej się, schłódź i... wygraj nagrodę

Ogród połączony z wioską saunową, czyli w sumie 6 tys. mkw, w Strefie Saun w aquaparku przy ul. Borowskiej. Do tego miejsce na ognisko i całoroczna strefa gastronomiczna. Tak teraz wygląda saunarium po Wielkim Wrocławskim Saunowaniu, na którym gościło 45 saunamistrzów z całej Polski.

Redakcja

– Po pierwsze połączyliśmy obecny ogród saunowy z wioską saunową i uzyskaliśmy w sumie 6 tys. mkw. nowej przestrzeni pełnej kwiatów, nowych krzewów i drzew – opowiada Grzegorz Kaliszczak, prezes aquaparku. Kornel Kempniński, dyrektor zarządzający obiektem przy Borowskiej, dodaje: – Stworzyliśmy w jednym z domków wioski saunowej gro-
tę lodową, czyli profesjonalną przestrzeń do schładzania się po ceremoniach o temperaturze około – 8 stopni.

W Wielkim Wrocławskim Saunowaniu udział wzięło 45 saunamistrzów z całej Polski

Natrzyj się lodem

W środku poza niską temperaturą jest także wytwornica lodu do dyspozycji rozgrzanych saunowiczów. Można sięgnąć i się zimnym kawałkiem natrzeć. To potęguje wrażenia. Tym samym obiekt otworzył się na potrzeby wszystkich saunowiczów, którzy

niejednokrotnie informowali Wrocławski Park Wodny, że brakuje przestrzeni do schładzania się po wypoczynku w saunie.

– Teren jest olbrzymi, więc każdy znajdzie tu miejsce dla siebie – zapewnia Adrianna Pawlicka z aquaparku. Wraz z otwarciem

przestrzeni wioski saunowej, część ta stała się dostępna dla wszystkich, również we wtorki. – Przypominamy paniom, że w strefie saunarium jest przeznaczona dla nich strefa składająca się z sauny suchej typu fińskiego AROMI, biosauny IHANA i strefy schładzania. Ta przestrzeń jest zarezerwowana

wyłącznie dla pań i działa przez cały tydzień – podkreśla Pawlicka.

Holistyczne miejsce na relaks

Kolejną atrakcją w ogrodzie jest palenisko, przy którym saunamistrze i obsługa obiektu rozpala

ognisko z ekologicznego drewna. To holistyczne miejsce relaksu. Wieczoram po wyjściu z sauny będzie można usiąść przy ciepłym i blasku ognia.

W końcu otwarto w ogrodzie długo wyczekiwaną całoroczną strefę gastronomiczną bogatą w napoje, koktajle oraz wyśmienite potrawy ze szczególnym uwzględnieniem zdrowej i zbilansowanej kuchni. To ponad 50 miejsc restauracyjnych na zewnątrz i wewnątrz. Wszystko to sprawia, że dziś strefa saun pozwala na całonocne przebywanie.

100 dni na zahartowanie

Goście, którzy odwiedzą w najbliższych trzech miesiącach sauny na Borowskiej najczęściej, mogą wygrać cenne nagrody. Pojedynczo lub w komplecie: czapkę do saunowania, kilt czy podnóżek. Jaka nagroda nam przysługuje? Wynika tylko z liczby odwiedzin. Wszystko precyzuje regulamin – ale pierwsze nagrody są już za 30 odwiedzin w ciągu trzech ostatnich miesięcy 2023 roku. Wszystko precyzuje regulamin „100 dni. Zahartuj się z nami do Nowego Roku”.

TAT na Jagodno – prace już wystartowały

Rozpoczynają się prace przy budowie wydzielonej Trasy Autobusowo-Tramwajowej na Jagodno. W 2025 roku mają tędy pojechać autobusy, a w przyszłości – tramwaje. Żeby było to możliwe, rząd musi uregulować przepisy związane z przecinaniem się linii kolejowej i tramwajowej.

Redakcja

– Przyglądamy się planom PKP związanym z budową kolejnego toru na towarowej obwodnicy Wrocławia. Otworzy to możliwości w sprawie Jagodna. To jednak przynajmniej kilkuletnia perspektywa projektowa, a my planujemy działać szybciej – zapewnia Jacek Sutryk, prezydent Wrocławia.

Nowa TAT będzie miała ok. 2,7 km długości. Po drodze zaprojektowano 5 par przystanków. Powstaną na wysokości cmentarza przy ul. Bardzkiej (tu wykonawca rozpoczyna prace), ul. Terenowej, ul. Konduktorskiej, ul. Ma-

linowskiego/Lutosławskiego (tu powstanie dodatkowy lewoskręt z Buforowej w kierunku ul. Lutosławskiego), ul. Kopycińskiego. Nowy przystanek wybudowany zostanie także za ul. Świeradowską w kierunku Jagodna. Pętla będzie przy ul. Kajdasza.

Obok zostanie wybudowany parking Park and Ride dla kilkudziesięciu aut oraz zadaszony parking dla rowerów.

Trasa pozwoli jak najszybciej poprawić układ komunikacyjny Jagodna i przyspieszyć dojazd do centrum. Wrocławskie Inwestycje zapowiadają wybudowanie korytarza, którym będą mogły po-

ruszać się autobusy, a docelowo również tramwaj.

Geometrycznie trasa jest przystosowana do ułożenia w przyszłości w śladzie torowiska tramwajowego. Zostały zachowane rezerwy na słupy i kable trakcyjne, łuki trasy są odpowiednio dostosowane również do łuków torowiska, perony przystankowe będą spełniać normy zarówno dla autobusów, jak i tramwajów, podbudowa pod korytarz będzie już częściowo betonowa, przygotowana pod obciążenia tramwajami. Inwestycja kosztuje nas ponad 42 mln zł. Pieniądze na nią pochodzą między innymi z programu rządowego Polski Ład.

Prace ziemne pod nową wydzieloną trasą zostały rozpoczęte

Nowe umowy na wywóz odpadów. Co warto wiedzieć?

Od 1 października we Wrocławiu obowiązują nowe umowy, które Miasto zawarło z firmami wywożącymi odpady. Papier i bioodpady będą wywożone częściej, gabaryty i zielone tak samo. Na ulice powróci SZOP, a do szkół warsztaty. Sprawdź, na jakie jeszcze udogodnienia możesz liczyć w tym zakresie.

Redakcja

Umowy zostały zawarte na okres 1,5 roku, z możliwością przedłużenia o kolejnych 6 miesięcy. Łącznie Wrocław zapłaci za te usługi w czterech sektorach 414 mln zł rocznie. Nowe umowy to powrót do szerokiej gamy rozwiązań, które obowiązywały przez ostatnie lata (do 2022 r.). W poprzednich, unieważnionych, przetargach usługi te zostały wycenione na ponad 530 mln zł rocznie, a ich zakres był znacznie okrojony w stosunku do ostatecznie podpisanych umów.

Papier i bioodpady częściej

Od października odpady z papieru odbierane są spod domów jednorodzinnych częściej, czyli co 2 tygodnie. Z uwagi na głosy mieszkańców, zostaje utrzymana częstotliwość wywozu odpadów z tworzyw sztucznych – także co 2 tygodnie dla zabudowy jednorodzinnej.

Nowością są częstsze odbiory bioodpadów w przypadku zabudowy wielolokalowej – wiosną i latem (od 15 maja do 15 września) będą one wywożone co najmniej dwa razy w tygodniu. Odbiór odpadów zielonych prowadzony w syste-

W listopadzie na ulice Wrocławia wraca SZOP, czyli Samochód Zbierający Odpady Problemowe

mie zbiórki akcyjnej oraz odpadów wielkogabarytowych będzie przebiegał z zachowaniem tej samej częstotliwości. Stare wersalki, krzesła, fotele, regały czy szafki będą zabierane z punktów wyznaczonych przez właścicieli nieruchomości (zbiórka w kontenerze) w przypadku zabudowy wielolokalowej co najmniej raz w miesiącu,

a z nieruchomości o charakterze jednorodzinnym – raz na dwa miesiące.

W przypadku ścisłego centrum Wrocławia: Starego Miasta, Ołbina, placu Grunwaldzkiego, Przedmieścia Świdnickiego i Nadodrza – zapewniono objazdową zbiórkę odpadów wielkogabarytowych,

a tam, gdzie pozwalają na to warunki, przewidziano możliwość korzystania z podstawianych kontenerów. Odbiór będzie odbywał się co 2 tygodnie.

Indywidualny harmonogram

Nowością są indywidualne harmonogramy wywozu odpadów dla

domów jednorodzinnych – mieszkańcy będą mogli wygenerować dla siebie kalendarz, w którym znajdzie się harmonogram odbioru poszczególnych frakcji odpadów. Na pojemnikach na odpady, poza językiem polskim, pojawiają się również informacje w języku angielskim i ukraińskim.

Wraca SZOP

W listopadzie na ulice stolicy Dolnego Śląska powrócą Samochody Zbierające Odpady Problemowe, nazywane w skrócie SZOP-ami. Taka mobilna zbiórka to prosty sposób na pozbycie się niepotrzebnego małego sprzętu AGD czy RTV, resztek farb, chemikaliów po remoncie, starych żarówek czy leków. Od października łatwiej oddamy też zużyte igły i strzykawki – zbiórka jest prowadzona w wytypowanych w poszczególnych sektorach aptekach.

Tej jesieni wracają zajęcia ekologiczne organizowane przez wykonawców bezpośrednio w szkołach. W najbliższym czasie program obejmie wrocławskie szkoły podstawowe (klasy od 1 do 3).

➤ **Więcej na stronie**
www.ekosystem.wroc.pl

Gdzie we Wrocławiu zacząć biznes? Najlepiej w WPT

Wrocławski Park Technologiczny od 17 lat wspiera przedsiębiorców

Pomysł na biznes to dopiero początek. Przedsiębiorcy potrzebują wtedy wsparcia, które pozwoli im na rozwój i wypracowanie stabilnej pozycji na rynku. Tu pomogą inkubatory przedsiębiorczości, które we Wrocławiu od 17 lat działają we Wrocławskim Parku Technologicznym (WPT).

Agata Zięba

– Inkubator to nie tylko przestrzeń do pracy, ale przede wszystkim wsparcie na różnych etapach rozwoju firmy. Dla młodych przedsiębiorców to szansa na zdobycie cennej wiedzy i kontaktów, które mogą okazać się kluczowe w późniejszym etapie działalności – komentuje Grzegorz Kiełbowicz, CEO Healthcann, która rozwinęła się w inkubatorach przedsiębiorczości WPT.

Inkubatory w WPT działają od 17 lat. Dziś są to DAIP, czyli Dolnośląski Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości, oraz IIP, czyli Integracyjny Inkuba-

tor Przedsiębiorczości. Pomysły na innowacyjny biznes często wywodzą się też ze studenckich inicjatyw, dlatego w WPT stworzono Academic Box, przestrzeń warsztatowo-koncepcyjną dla kół naukowych. – Do tej pory w inkubatorach przedsiębiorczości WPT rozwinęło się ponad 330 firm. Aż 80 proc. z nich odniosło sukces – mówi Dominik Marzec, dyrektor działu ds. wspierania przedsiębiorczości w WPT.

Można tu skorzystać z preferencyjnych warunków najmu powierzchni biurowych oraz infrastruktury badawczo-rozwojowej – laboratoriów i prototypowni. Dzięki temu nakłady finansowe,

które musi ponieść na starcie przedsiębiorca, są zdecydowanie mniejsze. Przedsiębiorcy mogą też korzystać ze wsparcia w zakresie prowadzenia biznesu, a także uczestniczyć w spotkaniach pozwalających na zdobycie know-how oraz nowych kontaktów biznesowych.

Wsparcie WPT można też uzyskać w ramach programu WPT StartUp HUB, który oferuje preferencje cenowe nie tylko na biura, ale również na powierzchnie, sprzęt i usługi laboratoryjne oraz szkolenia.

➤ **Więcej na stronie**
www.startupwro.pl

Z Nasz Wrocław MAX oszczędzisz 2,5 tys. zł rocznie

Z programu Nasz Wrocław korzysta ponad ćwierć miliona mieszkańców, a łączna wartość darmowych wejść do miejskich atrakcji, z których skorzystali od 2019 roku, to 6 mln zł. Co konkretnie zyskujemy dołączając do programu? Wyjaśniają Łukasz Medeksza i Oskar Żurawiński z Urzędu Miejskiego Wrocławia w rozmowie z Pauliną Czarnotą.

Dlaczego miasto zachęca do mel-dowania się na pobyt stały? Czy to jest nasz obowiązek?

Łukasz Medeksza: Musimy się meldować, mamy taki obowiązek. Oczywiście zależy nam na tym, żeby mieszkańcy, mówiąc trochę slangowo – użytkownicy miasta – meldowali się we Wrocławiu. Dlaczego? Po pierwsze, zależy nam na mieszkańcach i liczbie mieszkańców. Po drugie, dlatego że mieszkańcy, mówiąc może niezbyt eleganckim określeniem, to jest baza podatkowa. Z tego, ilu ich jest, biorą się podatki, przede wszystkim podatek PIT, czyli podatek od dochodów osobistych, z którego duża część jest przekierowywana do budżetów samorządowych. Im więcej mamy mieszkańców rozliczających PIT we Wrocławiu, tym większe dochody własne z tego tytułu w budżecie miasta. To z kolei oznacza, że możemy wydawać te pieniądze na poprawę jakości życia w mieście, np. na inwestycje w transport, edukację, ale też w poprawę jakości usług publicznych.

To, gdzie mieszkańcy się zameldują, jest również istotne pod kątem planowania miasta.

ŁM: Oczywiście, ponieważ my musimy wiedzieć, ilu mamy mieszkańców, żeby zaplanować sensownie transport publiczny, sieć szkół, przestrzeń pod mieszkania i pod usługi. Problem jest w tym, że posługujemy się oficjalnie liczbą mieszkańców, którą podaje Główny Urząd Statystyczny, czyli GUS. Ta liczba do niedawna to było ok. 640 tysięcy osób. GUS skorygował tę liczbę w górę dzięki Narodowemu Spisowi Powszechnemu i wiemy, że mamy kilkadziesiąt tysięcy więcej. Natomiast nieoficjalnie wiemy, że tak naprawdę ludzi mieszkających we Wrocławiu jest znacznie więcej. Liczymy to regularnie od kilku lat po zużyciu wody. I wiemy, że najprawdopodobniej we Wrocławiu mieszka ok. 840 tys. osób, co oznacza, że jest ich o 150 tysięcy więcej niż podaje GUS. To jest kolosalna różnica. Kolejny czynnik to są migracje. Unia Metropolii Pol-

PYTAMY O WROCŁAW

Łukasz Medeksza (po lewej), zastępca dyrektora Departamentu Strategii i Rozwoju Miasta i Oskar Żurawiński (po prawej) z Działu Wspierania Wrocławskiej Przedsiębiorczości Urzędu Miejskiego Wrocławia

skich wyliczyła, że po zeszłorocznej inwazji Rosji na Ukrainę liczba Ukraińców mieszkających we Wrocławiu wzrosła do poziomu 250 tys. osób, co stanowi niemal 30 proc. ludności miasta, w zależności od tego, jaką liczbę przyjmujemy jako tę główną. Te wszystkie dane każą nam przypuszczać, że być może Wrocław już dochodzi do pułapu prawie miliona mieszkańców, czego w ogóle nie pokazuje nam GUS.

W jaki sposób można najprościej zameldować się?

ŁM: Meldować się można przez internet, np. przez aplikację mObywatel. Można też to zrobić w Urzędzie Miejskim Wrocławia, korzystając z Centrów Obsługi Mieszkańców. Wróć znowu do tych statystyk GUS-u. Im więcej mamy osób realnie zameldowanych, tym większą liczbę tych osób wykazuje GUS. To z kolei nam pozwala sensownie planować miasto.

Podam przykład. Niedawno zmieniła się ustawa o planowaniu przestrzennym, która nałożyła na nas nowe obowiązki dotyczące sporządzania planów miejscowych, planu ogólnego dla miasta. Teraz rząd przekazał do konsultacji rozporządzenie, które definiuje wskaźniki, jakimi powinniśmy my jako samorządy w przyszłości posługiwać się przy sporządzaniu planu ogólnego dla miasta. I wśród nich jest m.in. liczba ludności wynikająca z danych GUS-u. Czyli na podstawie tej liczby ludności będziemy planowali tereny pod mieszkalnictwo. Proszę zwrócić uwagę, jeżeli mamy zaniżoną liczbę ludności podawaną przez GUS, to nie będziemy mogli odpowiednio zaplanować tych terenów dla realnej liczby ludności. I to jest jeden z wielu argumentów, dla których warto, z naszego punktu widzenia, meldować się we Wrocławiu.

Myszę, że dużą grupą niezameldowanych we Wrocławiu są studenci, którzy tu przyjeżdżają i nie zawsze mają taką możliwość. Ale mogą tu rozliczyć PIT i do tego też miasto zachęca. Co z tego mają?

Oskar Żurawiński: Jeśli chodzi

o studentów, stanowią niewątpliwie dość dużą i aktywną grupę mieszkańców Wrocławia. Hasłem programu Nasz Wrocław jest „Płać podatki i korzystaj z miasta taniej”. To może być główna zaleta programu dla studentów. Jeżeli oczywiście pracują. Mają więc możliwość rozliczenia podatku w miejscu zamieszkania, ponieważ w Polsce podatki rozliczamy zgodnie z miejscem zamieszkania wskazanym na deklaracji podatkowej. Jeżeli umieścimy na deklaracji Wrocław, to nasze podatki trafiają do niego i możemy uzyskać możliwość uczestnictwa w programie Nasz Wrocław, który pozwala na bardziej efektywne i tańsze korzystanie z miasta i jego atrakcji. Studenci muszą pamiętać, że jeżeli wcześniej nie rozliczali swojego PIT-u, muszą tego dopilnować, nawet jeżeli korzystają z tzw. ulgi dla młodych. To dotyczy studentów pracujących na umowę o pracę i zlecenie.

Ile można zaoszczędzić dzięki dołączeniu do Nasz Wrocław?

OŻ: Bardzo dużo. Jeśli mamy Status Podatnika i skorzystamy po jednym wejściu ze wszystkich

atrakcji w ramach programu, których jest ponad 70, możemy liczyć na oszczędności rzędu tysiąca złotych. Do tego dochodzi nam jeszcze tańsza komunikacja miejska – okresowe bilety imienne są tańsze o ok. 25 proc. Natomiast, jeżeli studenci są zameldowani na pobyt stały w mieście, mogą dodatkowo uzyskać status Nasz Wrocław Max, który upoważnia do jeszcze wyższych zniżek. Wtedy, korzystając z każdej atrakcji raz w roku, możemy zaoszczędzić ponad 2,5 tys. zł. Dzięki Nasz Wrocław MAX zyskujemy jeszcze więcej darmowych wejść do topowych miejskich atrakcji, dodatkowo możemy za darmo zabrać ze sobą osobę towarzyszącą. Mamy też dostęp do ofert specjalnych, takich jak całoroczny karnet VIP do aquaparku tańszy o połowę czy też możliwość korzystania z całorocznego biletu wstępu do zoo za połowę ceny.

Jak można dołączyć do programu?

OŻ: Zaczynamy od założenia konta. Możemy to zrobić poprzez wypełnienie formularza na stronie internetowej lub w aplikacji mobilnej. Osoby, które chcą załatwić to w sposób tradycyjny, mogą udać się do urzędu miejskiego, do Punktu Obsługi Klienta przy ul. Kotlarskiej 41. Dodatkowo już od ponad roku świadczymy usługę czatu wideo, dzięki czemu możemy połączyć się na wizytę online z urzędnikiem i uzyskać niezbędną pomoc, nie wychodząc z domu. Po założeniu konta musimy potwierdzić fakt rozliczenia podatku dochodowego. Wystarczy okazanie pierwszej strony rozliczonej deklaracji podatkowej wraz z potwierdzeniem jej złożenia we Wrocławiu. Natomiast jeżeli chodzi o uzyskanie tych wyższych zniżek w ramach Statusu MAX, musimy potwierdzić zameldowanie na pobyt stały w mieście. Możemy to zrobić za pomocą zaświadczenia, ale także przez aplikację mObywatel, gdzie znajdują się aktualne informacje meldunkowe.

Musimy wiedzieć, ilu mamy mieszkańców, żeby sensownie zaplanować np. transport publiczny, sieć szkół i przestrzeń pod mieszkania

Masz pomysł na rozmowę dotyczącą sprawy istotnej dla wszystkich wrocławian?

Napisz do nas: biuletyn@araw.pl

STUDENCKIE ABC

Średnio co siódmy wrocławianin od października do lipca jest studentem. A raczej studentką, bo studiujących pań jest więcej. Nie zmienia się za to liczba szkół wyższych – jest ich 33. Trzech na pięciu żaków przyjeżdża spoza miasta. Po magisterce lub licencjacie większość zostaje we Wrocławiu. Pierwsze kroki w nowym mieście bywają trudne, by je ułatwić, przygotowaliśmy ten informator. Dowiesz się z niego, jak poruszać się po Wrocławiu, gdzie się posilić i co robić po zajęciach na uczelni.

**■ Mirka Kuczkowska,
Agata Zięba**

Przyjeżdżają z całej Polski i ze świata – jak podaje Urząd Statystyczny we Wrocławiu, rok do roku, aż o 11 proc. wzrosła liczba studentów obcokrajowców. We wrocławskich szkołach wyższych studiuje przedstawiciele aż 68 krajów.

– Studenci napędzają Wrocław. Bez nich miasto nie funkcjonowałoby tak dobrze. Z wykształcenia jestem socjologiem i uważnie przyglądam się liczbom. Stopa bezrobocia we Wrocławiu we wrześniu 2023 roku była na poziomie 1,5 proc. Dziś, aż 83 proc. studentów pracuje. Większość z nich na początku dorywczo. Ale na trzecim roku studiów licencjackich czy magisterskich już większość znajduje stałą pracę i zostaje we Wrocławiu – opowiada Jacek Sutryk, prezydent Wrocławia.

To Nasz Wrocław

Młodzi ludzie, którzy pracują we Wrocławiu, mogą skorzystać z programu Nasz Wrocław. Rozliczając podatki w stolicy Dolnego Śląska, mogą skorzystać z ulg komunikacyjnych, tańszych wejściówek do instytucji kultury, klubów czy restauracji. Miasto idzie krok dalej i nagradza dodatkowymi profitami tych, którzy na stałe zameldują się we Wrocławiu. Wtedy można skorzystać z programu Nasz Wrocław MAX.

– Rozliczenie PIT-u we Wrocławiu, w miejscu zamieszkania i zameldowania, to forma lokalnego patriotyzmu. Wykorzystujemy te pieniądze na bieżące utrzymanie miasta – wyjaśnia Jacek Sutryk. Profitem – zapew-

ne istotnym dla studenckiej kieszeni – jest 25 proc. zniżki od ceny ulgowej na bilety okresowe w komunikacji miejskiej – dodaje. Jeśli studenci podróżują po mieście koleją, mogą skorzystać z biletu Nasz Wrocław Kolej. Płacąc za bilet na pociąg, przejazd po mieście z wykorzystaniem pojazdu MPK kosztuje ich tylko złotówkę.

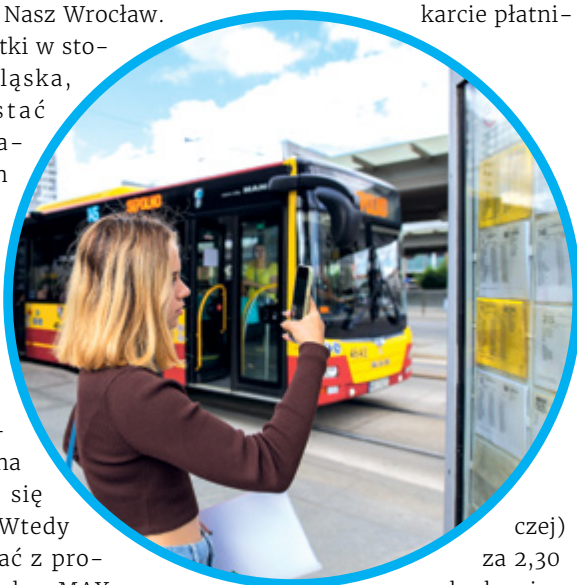

Jak jeździć po mieście?

Studentom z ważną legitymacją studencką przysługują ulgi przy zakupie **biletów w komunikacji miejskiej**. Co ważne, na to uprawnienie nie wpływa wiek studenta.

We Wrocławiu mamy bilety:

- jednorazowe papierowe i elektroniczne (kodowane na karcie płatniczej)

■ czasowe papierowe i elektroniczne (kodowane na karcie płatniczej): 15-minutowe za 1,60 zł; 30-minutowe za 2 zł; 60-minutowe za 2,60 zł; 90-minutowe za 3,50 zł; 24-godzinne za 7,50; 48-godzinne za 13 zł; 72-godzinne za 16 zł i 168-godzinne za 27 zł. W czasie obowiązywania biletu, możesz przesiadać się z jednego pojazdu do drugiego;

- okresowe kodowane na imiennej karcie Urbancard lub Elektronicznej Legitymacji Studenckiej: 7-dniowy za 19 zł; 30-dniowy na wszystkie linie za 55 zł lub na dwie dowolne linie za 37 zł; 60-dniowy na wszystkie linie za 104 zł; 90-dniowy na wszystkie linie za 280 zł; 4-miesięczny na dwie dowolne linie za 130 zł lub na wszystkie linie za 200 zł; 5-miesięczny na dwie dowolne linie za 152 zł lub na wszystkie linie za 245 zł i roczny na wszystkie linie za 525 zł;

- okresowe w programie Nasz Wrocław

- bilety na okaziciela (kodowane na niespersonalizowanych kartach URBANCARD).

Bilety można kupić w automatach, kioskach z logo Urbancard, przez sklep internetowy i w biurach obsługi klienta. Nośnikiem biletów może być także Elektroniczna Karta Studencka, a jeśli uczelnia jej nie ma, to warto wyrobić Urbancard. **Więcej na wroc.city/RozkładyZmiany**

Przemieszczając się po Wrocławiu, trzeba pamiętać, że **tramwaje** jeżdżą tylko w ciągu dnia. Po godzinie 23 zjeżdżają do zajezdni (mogą wtedy zmienić trasę). Podobnie **autobusy** linii pospiesznych oraz linii dziennych. Około godz. 23 zaczynają kursować autobusy nocne, których numeracja zaczyna się od 2XX.

Na początku września zmieniły się trasy i rozkłady wrocławskich autobusów i tramwajów. Niezależnie więc od tego, czy studiujesz we Wrocławiu już kolejny

semestr, czy dopiero zaczynasz studia, zanim rozpocznesz podróż, sprawdź rozkłady na **wroc.city/SprawdzRozklad**.

Studenci poruszający się po Wrocławiu samochodem muszą natomiast pamiętać, że **parkowanie** w centrum jest płatne. W obszarze A i B obowiązuje 7 dni w tygodniu od godz. 9 do 20, poza ścisłym centrum – od pon. do pt. od godz. 9 do 18. Ceny to ok. 7 zł za godz. w strefie A, 5 zł – w B, 3 zł – w C. **Więcej na wroc.city/PlacZaParkowanie**.

Na uczelnię szybko dojedziesz też na miejskim rowerze lub hulajnodze. O tym, jak z nich korzystać, przeczytasz na **roc.city/RowerHulajnoga**.

Gdzie zjeść niedrogo?

Klasyczny posiłek, który nasyci, a nie zrujnuje? We Wrocławiu jest wiele **barów**, w których zjesz domowe jedzenie. Nasze top to:

- Bar Mleczny Miś przy ul. Kuźniczej 48. Otwarty jest od pon. do pt. w godz. 7–18, w soboty 8–17, w niedziele nieczynny.
- Bar Mleczny Mewa przy ul. Drobnera 4. Otwarty jest od pon. do pt. w godz. 9–17, w soboty i niedziele – nieczynny. Nie zapłacisz tu kartą.
- Witek przy ul. Wita Stwosza 40. Otwarty jest od pon. do sb. w godz. 9.30–19, w niedziele w godz. 12–18.
- Lepione przy ul. Kuźniczej

42 to bar samoobsługowy z jedzeniem na wagę. Otwarty cały tydzień w godz. 9–19.

- Jak u Mamy przy ul. św. Wincentego 11. Otwarty jest od pon. do pt. w godz. 10–18, w sb. w godz. 10.30–14.30, a w nd. w godz. 11–18.
- Bar Jacek i Agatka przy ul. Wita Stwosza 28 otwarty jest od pon. do pt. w godz. 8–20, w sb. i nd. w godz. 9–20.
- Bar Smaczek przy ul. Trzebnickiej 1 czynny jest od pon. do pt. w godz. 11–17.

Więcej informacji znajdziesz na wroc.city/Bary.

Świeże warzywa i owoce kupisz taniej prosto od lokalnych dostawców. **Bazary i targowiska** działają przy ulicach: Bacciarlego, Jemiołowej, Komandorskiej/Radosnej, Niedźwiedziej, Ptasiej, Obornickiej (Targpiast). W niedzielę funkcjonuje też targowisko przy Dworcu Świebodzkim (tam możesz zjeść, ubrać się i zaopatrzyć się w niemal wszystko). Targowisko z bogatym asortymentem działa też przy Swobodnej (Pasaż Zielńskiego). W Hali Targowej przy ul. Piaskowej kupisz produkty spożywcze, ale też zaopatrzysz się w kwiaty w rozsądnej cenie. Z kolei przy ul. Poprzecznej koło młyna Sułkowice w każdą niedzielę działa „pchli targ”.

Studenci, którzy od października mają zajęcia we Wrocławiu, mieszkania załatwiali już przed wakacjami – do wyboru były akademiki, stancje prywatne lub własne lokum

OLEKSANDR POLJAKOVSKY (2), MAGDALENA PASIEWICZ (1), TOMASZ HOŁOD (1)

Co robić w czasie wolnym?

Jeśli chcesz poznać historię miasta, koniecznie wybierz się do Muzeum Miejskiego Wrocławia – w Pałacu Królewskim poznasz pierwsze 1000 lat. Najnowsze dzieje – w Centrum Historii Zajezdnia. Zajrzyj też do innych **muzeów**. Wszędzie z legitymacją będziesz miał zniżkę, a w wybrane dni wejdziesz za darmo. Wolisz **teatr**? Nie ma sprawy, tu też jest w czym wybierać: Polski, Współczesny czy muzyczny

Capitol i mnóstwo scen alternatywnych. **Kino**? Najlepiej DCF lub Nowe Horyzonty z dobrym studyjnym repertuarem, choć multipleksów też nie brakuje. A do tego mnóstwo galerii sztuki i centrów kultury, darmowe książki i płyty w bibliotece, a także muzyka na żywo w operze, Narodowym Forum Muzyki i klubach. Warto rozejrzeć się też za lokalnymi ośrodkami w swojej okolicy. **Więcej na wroc.city/KulturaDlaStudenta.**

A jeśli lubisz **ćwiczyć**, we Wrocławiu bez problemu znajdziesz trenerów sztuk walki, pole dance i tańca, są fitnessy, siłownie i ścianki wspinaczkowe. Nie sposób wszystkiego wymienić. Na pewno warto zapoznać się z ofertą Wrocławskiego Centrum Treningowego Spartan czy aquaparku ze strefą fitness i saunarium. Swoją propozycję mają też wrocławskie uczelnie. **Więcej na wroc.city/SportDlaStudenta.** Jeśli lubisz pomagać innym, na pewno zainteresuje cię oferta Wrocławskiego Centrum Wolontariatu **wolontariat.wroclaw.pl**.

➤ **Więcej informacji dla studenta na www.wroclaw.pl/akademicki-wroclaw**

WAŻNE INFORMACJE DLA STUDENTA

STYPENDIA

Na uczelni można otrzymać stypendia rektorskie czy socjalne, natomiast Wrocław jako miasto wspiera inicjatywy studenckie i doktoranckie, m.in. fundując stypendia, nagrody i granty dla wyróżniających się młodych naukowców.

➤ Ich ofertę znajdziesz na: wroc.city/Stypendia i wroc.city/Artystyczne

BEZPIECZEŃSTWO

We Wrocławiu mamy 10 komisariatów policji. Najbliższy wyszukasz na wroc.city/Komisariaty, a swojego dzielnicowego tu wroc.city/Dzielnicowy. W mieście działa też Straż Miejska Wrocławia, jej uprawnienia w wielu aspektach nie są mniejsze niż policji, ale osiedla mają swoich strażników, do których można zwrócić się po pomoc.

➤ Ich listę znajdziesz na wroc.city/StraznicyOsiedlowi

ZDROWIE

Studenci podlegają obowiązkowemu ubezpieczeniu zdrowotnemu. W zależności od wieku, do NFZ zgłaszają ich rodzice lub uczelnia. Jeśli przyjechałeś do Wrocławia na studia, złóż de-

klarację w wybranej przychodni POZ. W nagłych przypadkach możesz skorzystać z nocnej i świątecznej pomocy medycznej. Studenci z krajów UE powinni mieć Europejską Kartę Ubezpieczenia Zdrowotnego (EKUZ, z ang. EHIC).

➤ Więcej informacji na wroc.city/PomocMedyczna

PORADY PRAWNE

We Wrocławiu darmową poradę prawną uzyskasz w jednym z 26 punktów na terenie miasta. Szczegóły znajdziesz na stronie wroc.city/PoradyPrawne. Dla wszystkich uczelni działa też poradnia na UWr.

➤ Więcej informacji na prawo.uni.wroc.pl/poradnia

ZAGRANICZNY STUDENT

Jeśli przyjechałeś do Wrocławia na studia z zagranicy i potrzebujesz pomocy w sprawie zatrudnienia, opieki medycznej czy spraw urzędowych, umów się na konsultację do punktu WroMigrant w Przejściu Dialogu (ul. Świdnicka 10). Informacje udzielane są bezpłatnie.

➤ Więcej na wroc.city/WroMigrant

Święto Dyni na czterech osiedlach

Osiedle Powstańców Śl., Tarnogaj, Szczepin i Maślice będą świętowały Dzień Dyni. W sobotę 7.10 Rada Osiedla Powstańców Śl. zaprasza w godz. 12-15 do parku im. Różewicza (ul. Sztabowa 62-66) na degustację zupy dyniowej i pchli targ. Tego samego dnia, lecz w godz. 14-18, w CAL-u przy ul. Suwalskiej 11 Rada Osiedla Maślice planuje wspólne gotowanie zupy dyniowej i pieczenie ziemniaków. W Mieszcząńska Beach Bar na Tarnogaju (ul. Paczkowska 26) w nd. 8.10 będą warsztaty jesienne dla dzieci i poczęstunek z dyni. A w sobotę 14.10 Stowarzyszenie Serce Szczepina w godz. 11-14 zorganizuje Szczepińskie Święto Dyni na skwerze de Veustera, konkurs na najlepsze ciasto dyniowe i najładniej wydrążoną dynię. Spotkanie skończy się degustacją zupy dyniowej.

Projekt WBO jest osiedlowy, a nie ponadosiedlowy

W biuletynie nr 149 na liście projektów WBO 2023 projekt nr 285 „Pupilodrom – park zabaw dla psów” znalazł się na liście projektów ponadosiedlowych, a jest to projekt osiedlowy z Brochowa. Głosowanie na www.wroclaw.pl/wbo trwa do 9.10.

Piknik blisko natury na Nadodrzu

Rada Osiedla Nadodrza zaprasza na piknik ECO Górka – z warsztatami z recyklingu, spotkaniami wokół zdrowego jedzenia, zdrowego stylu życia i sposobów na bycie dobrym dla siebie i natury. W programie ekokonkursy i potańcówka z DJ-em, a także warsztaty: robienia ekomagnesów na lodówkę i toreb z materiałów z recyklingu, wytwarzania lemoniady, a także warsztaty masażu i relaks na ścieżce sensorycznej. Będzie można zbadać gęstość kości w osteobusie i wykonać badanie krwi. Czas: sb. 7.10 w godz. 14-18, miejsce: Górka Słowiańska.

ZACISZE-ZALESIE-SZCZYTNIKI

Festyn Pieczonego Ziemniaka w Leśnym Ludku

Najszybciej zniknęły pierożki ukraińskie i ziemniaki zapiekane. Harcom i konkursom nie było końca, bo pogoda świetnie dopisała. Przedszkole nr 47 „Leśny Ludek” z al. Różyckiego przywitało jesień Festynem Pieczonego Ziemniaka.

Anna Aleksandrowicz

Na imprezę w ogrodzie przedszkolnym w piątek 29.09 można było wejść tylko za zaproszeniem. Impreza była przeznaczona dla 67 dzieci i ich rodziców.

– Wszystko udało się wspaniale, bo wszyscy włożyliśmy w organizację i przygotowanie tego wydarzenia mnóstwo serca. Zarówno my, pracownicy przedszkola, jak rodzice naszych fantastycznych podopiecznych – podkreśla Paulina Ochnik-Kisiel, nauczycielka Przedszkola nr 47.

W programie spotkania w ogrodzie znalazły się: zabawy rucho-

Elizka (w fotobudce) i reszta przedszkolaków podczas zabawy muzycznej wymachują rurkami bum bum

we i konkurencje sprawnościowe pod opieką animatora Rafała Gitary. A do tego była przewidziana degustacja potraw z warzywa – bohatera festynu. Były placki ziemniaczane na słodko i słono, babka ziemniaczana, łódzkie ziemniaczane zapiekane

z farszem, pierożki ukraińskie i ziemniaki zapiekane. No i klusieczki ziemniaczano-mączne.

– Jesteśmy przedszkolem promującym zdrowe odżywianie, serwowane przez nas posiłki są różnorodne, smaczne i zdro-

we. Zapewniamy dietę bogatą w składniki odżywcze niezbędne do prawidłowego funkcjonowania i rozwoju dziecka – tłumaczy Jowita Maziarz, dyrektor Przedszkola. – Nic dziwnego, że nasi podopieczni wiedzą, co jest smaczne i zdrowe.

PRZEDMIEŚCIE OŁAWSKIE

Kamienica z Wilczej zyska 27 lokali socjalnych

Wrocławskie Mieszkania wkrótce ogłoszą przetarg na remont budynku przy ul. Wilczej 1/3/5. Znajdująca się w bliskim sąsiedztwie inwestycji Alei Wielkiej Wyspy kamienica przejdzie remont kapitalny. Projekt zostanie dofinansowany przez rząd.

Kamienica przy ul. Wilczej 1/3/5 przejdzie niebawem remont kapitalny

Magdalena Pasiewicz

Za ponad 10,5 mln zł (wg szacunków projektantów) zostanie przeprowadzony kompleksowy remont 3-klatkowego budynku, w którym dotychczas znajdowały się 24 mieszkania. Po remoncie będzie ich w sumie 27.

Zakres prac obejmuje: remont lokali mieszkalnych, klatek schodowych, piwnic, remont elewacji, dachu, wymianę konstrukcji więźby dachowej i stropu poddasza wraz z dociepleniem. W budynku zostaną zlikwidowane piece, a w ich miejsce pojawią się grzejniki elektryczne.

Aby ograniczyć wydatki na energię elektryczną, na dachu zostaną zamontowane panele fotowolta-

iczne. Wymienione zostaną również instalacje sanitarne, elektryczne i ogromowe.

Dzięki temu, że Urząd Miejski Wrocławia zdecydował dwa lata temu o wykwaterowaniu kamienicy, można było ubiegać się o dofinansowanie ze środków krajowych na jego przebudowę. Aż 80 proc wydatków pokryje Bank Gospodarstwa Krajowego.

W budynku powstaną mieszkania z przeznaczeniem najmu socjalnego na czas oznaczony.

Przeznaczone będą dla osób, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej, i które poprzez zabezpieczenie potrzeb mieszkaniowych będą mogły stanąć na nogi.

Sekrety gmachu Komendy Wojewódzkiej Policji

Trudno uwierzyć, że ten imponujący gmach wzniesiono w zaledwie 2 lata, biorąc pod uwagę, że użyto do tego, aż miliona cegieł. Do stabilizacji grząskiego gruntu pod monumentalną budowlą użyto 2550 żelbetowych pali. Gmach ma 100 tys. m sześć. kubatury, 5 dziedzińców i 590 okien!

Juliusz Woźny

Willa bankierskiej rodziny Morizów-Eichbornów była okazałym budynkiem o długości około 90 metrów. Stosowniejsza od nazwy willa byłaby nazwa pałac, tym bardziej że wzniesiony w stylu neorenesansowym gmach mieścił wspaniałą kolekcję malarstwa, rzeźby i rzemiosła artystycznego.

Na tyłach gmachu znajdował się wspaniały ogród w stylu angielskim, zaprojektowany przez królewskiego ogrodnika Petera Lenné. Rezydencja została rozebrana w roku 1907. Na miejscu ogrodu wzniesiono siedzibę policji. Zaprojektował ją w stylu ekspresjonizmu Rudolf Fernholz, nad wszystkim czuwali urzędnicy z Pruskiego Zarządu Budownictwa Lądowego.

Przydział okien na urzędnika

Gmach ma 590 okien, ponoć z takiej przyczyny, że pruskie przepisy mówiły, iż zwykłemu urzędnikowi przysługiwało jedno okno, kierownikowi dwa, naczelnikowi policji – trzy. Ciekawe, kto mył te wszystkie okna. Czyżby aresztanci?

Budynek został przemyślany w najdrobniejszych szczegółach, wyposażono go w dwie centrale telefoniczne, windy, czujniki pożarowe, które w razie niebezpieczeństwa automatycznie alarmowały straż pożarną.

Zalazły się tam mieszkania służbowe dla pracowników urzędu: dozorczy, dyrektora biura centralnego oraz dwupoziomowy apartament dla prezydenta policji.

Areszt dla kobiet był oddzielony od aresztu dla mężczyzn, znaleziono tam też kuchnię przygotowującą posiłki dla aresztowanych. Pomyślano o wszystkim! Urzędnicy z Pruskiego Zarządu Budownictwa Lądowego dopilnowali każdego szczegółu.

Pod okiem wojowników

Kolos robi ogromne wrażenie. W fasadzie budynku, skierowanej w stronę miasta, znalazł się potężny portyk in antis – czyli niewystający przed lico budynku. Cztery filary mierzące ponad 13 metrów ozdobione są monumentalnymi rzeźbami z terakoty. To postacie rzymskich wojowników.

ków autorstwa Felixa Kupscha, twórcy dekoracji rzeźbiarskich na gmachu poczty czekowej przy ul. Krasińskiego.

Dla ludzi o bystrym wzroku wciąż widoczna jest zachowana jedna litera „I” z dawnego napisu „Polizei-präsidium”, nad pierwszym filarem. Myślę też, że balustrada przy

schodach jest dziełem pracowni najslawniejszego kowala w historii Wrocławia – Czecha Jaroslava Vonki.

Na ścianie jednego z wewnętrznych dziedzińców można podziwiać jeszcze dwie rzeźby Kupscha. W przeciwieństwie do posągów z fasady oglądali je kiedyś tylko policjanci i aresztanci. Jedna z płaskorzeźb

pokazuje moment zatrzymania złodziejki (na zdj. w kółku). Druga przedstawia funkcjonariusza pomagającego podpiętemu wrocławianinowi odnaleźć drogę do domu. Dowcipna ilustracja zadań policji.

Egipskie więzienie

Wystrój niektórych wnętrz wyraźnie nawiązuje do sztuki egipskiej. Przypomnijmy – w roku 1922 Howard Carter dokonał jednego z naj-

zdobniczych i biżuterii nawiązywano do artystów tworzących tysiące lat temu nad Nilem. Nie może zatem dziwić, że sala odpraw była pierwotnie dekorowana freskami Ludwiga Petera Kowalskiego z motywami nawiązującymi do sztuki egipskiej.

Zakrzywione korytarze wewnątrz budynku z jednej strony dostosowują się do kształtu działki budowlanej, z drugiej strony utrudniają orientację osobom, które trafiały tu nie z własnej woli. W sytuacji krytycznej zabezpieczały też przed rykoszetyowaniem pocisków, a głębokie węgary drzwiowe pozwalały schronić się policjantom w razie nieprzewidzianej strzelaniny.

Gmach pokrywa cegła klinkierowa wypalona na ciemnoczerwony, wręcz fioletowawy, kolor. Wystające przed lico cegły zamieniają monotonną, płaską ścianę w istny relief, dający poczucie rytmu, działający światłocieniem – dyskretny, a jednak znaczący plastycznie element. Monumentalny, dostojny, poważny... Nie jest to gmach, który ma sprawiać przyjazne, przytulne wrażenie.

Złapanie złodziejki

Kafle w stylu art deco w holu głównym

większych odkryć w dziejach archeologii – odnalazł grobowiec Tutenchamona. W całym świecie zapanowała egipomania. W architekturze, malarstwie, sztukach

Juliusz Woźny przed gmachem Komendy Wojewódzkiej Policji przy Podwalu 31-33 we Wrocławiu

➤ Zobacz wideo na WROCŁAW TV

Osiedle w skrócie

Wyspa w mieście. Osiedle Kuźniki przypomina trochę wyspę oddzieloną od innych części miasta dwiema liniami kolejowymi, rzeką Ślężą, Laskiem Kuźnickim i łąkami. Ma powierzchnię 14,6 ha, a w ubiegłym roku meldunek miało tu ponad 5,6 tys. osób, mieszkających w blisko 2,5 tys. mieszkań.

Nowości w komunikacji. Od 3 września przez Kuźniki jeżdżą autobusy nowej linii 152, łączącej Tarczyński Arena przy ul. Królewieckiej z ul. Blacharską. Dzięki niej mieszkańcy Kuźnik, ale też Nowego Dworu i Muchoboru Wielkiego sprawnie i bez przesiadek dojadą na Pilczyce i odwrotnie. Linia połączy główne ciągi tramwajowe na ulicach: Pilczycka, Lotnicza, Strzegomska, Grabiszyńska i Hallera. Mieszkańcom osiedla Kuźniki dużo korzyści przyniesie też nowa linia tramwajowa nr 13 (Nowy Dwór – Stadion Olimpijski) i zmiana trasy linii 23 (Nowy Dwór – Kowale).

Dzieje się! Festyn i dożynki.

W czerwcu na Kuźnikach odbył się coroczny festyn osiedlowy z mnóstwem atrakcji. Było m.in. sadzenie roślin, rysowanie kolorową kredą po chodniku, a dzieci mogły wyszaleć się na dmuchańcach.

We wrześniu mieszkańców zaproszono na Dożynki z animacjami dla dzieci, grillem, przysmakami Koła Gospodyń Wiejskich „Jaworzanki” ze Starego „Jaworowa” i jarmarkiem rękodzieła.

Kuźnia Piratów – 1

W szkole przy ul. Sarbinowskiej rozpoczęły się prace związane z budową windy, wcześniej duże zmiany zaszły w przedszkolu przy Dźwirzyńskiej, a w Kuźni Piratów można teraz bawić się nawet po zmroku.

Redakcja

W Szkole Podstawowej nr 37 przy ul. Sarbinowskiej trwają prace związane z dostosowaniem budynku do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Gdy się zakończą, każdy uczeń, bez względu na to, w jaki sposób się porusza, będzie mógł komfortowo dotrzeć na lekcje. By tak się stało, do budynku szkoły zostanie dobudowany szyb windy. Windą, która się w nim znajduje, będzie można dojechać na każdą kondygnację, a więc do piwnicy, na parter oraz I i II piętro.

Przy wejściu głównym pojawi się także zewnętrzna platforma przyschodowa. Druga, tym razem wewnętrzna, zapewni dostęp do bloku sportowego. Osoby z niepełnosprawnościami zyskają też pochylnie na parterze oraz I i II piętrze. Wyremontowane zostaną też schody

wiodące do wejścia głównego. Koszt: ok. 800 tys. zł.

– Prace już się rozpoczęły, a ich zakończenie planujemy na styczeń 2024 roku. Na razie usunęliśmy zielen, która rosła w miejscu budowy, i wykonujemy wykop pod konstrukcję szybu windowego – informuje Tomasz Jankowski z Zarządu Inwestycji Miejskich. Wcześniej, w 2020 roku, zakończyła się przebudowa sanitariatów w segmencie B szkoły (koszt: 874 tys. zł).

Kolorowe przedszkole

W 2021 roku zakończył się remont elewacji i dachu Przedszkola nr 5 „Wrocławskie Krasnale” przy ul. Dźwirzyńskiej (koszt 1,57 mln zł). Placówka zmieniła się nie do poznania. W ramach tej inwestycji wykonano prace termoizolacyjne dachu i całego budynku oraz kolorową, nowoczesną elewa-

cję. Wymieniono także rynny, okna i drzwi, wybudowano wiatrołap wraz z niezbędnymi instalacjami. Sporo zmieniło się wówczas także na terenie placówki. Plac zabaw zyskał nową nawierzchnię i nowe urządzenia: huśtawkę typu bocianie gniazdo, labirynt i ścieżkę sensoryczną z instrumentami muzycznymi. – Wybudowano nam wtedy także nowe ogrodzenie, co bardzo poprawiło bezpieczeństwo dzieci, bo poprzedni płot był o wiele za niski – mówi Renata Bysiewicz, dyrektorka placówki. – Przedszkolaki oczywiście naj-

bardziej kochają plac zabaw, a zwłaszcza huśtawki. Uwielbiają rysować kredą na tablicy na fasadzie budynku.

Kuźniki od trzech lat mają swój pumptrack (wejście od ul. Puckiej)

Osiedle w liczbach

EDUKACJA

633

dzieci uczęszcza do żłobków, przedszkoli i szkoły, w tym

428

uczniów do SP nr 37 im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego

ZIELEŃ

1,3 mln zł

program Złap deszcz, nasadzenia drzew i krzewów, w tym

584 tys.

Kuźniki na rolkach – mały park rekreacji – przy ul. Hermanowskiej

INFRASTRUKTURA

5,3 mln zł

remont budynku szkoły i przedszkola, dróg i chodników, w tym

1,42 mln zł

przebudowa i remont budynku Przedszkola nr 5 przy ul. Dźwirzyńskiej

Plac zabaw z bajki

Kuźnia Piratów – jeden z najciekawszych placów zabaw we Wrocławiu. Leoś go lubi

Kuźnia Piratów i pumptrack

Jednym z ulubionych miejsc mieszkańców osiedla jest Kuźnia Piratów, czyli jeden z najbardziej oryginalnych tematycznych placów zabaw we Wrocławiu wybudowany z WBO. Na małych użytkowników czeka tu wielki piracki

statek z torem przeszkód, siatkami i uchwytami wspinaczkowymi i zjeżdżalnią, a także wieżą. Plac zabaw powstał już w 2018 roku, a rok później zamontowano tam 17 latarni z oprawami ledowymi, a znajdującą się obok siłownię terenową doposażono o elementy małej architektury (koszt: 93 tys. zł). Niedaleko Kuźni mieści się wybudowany w 2020 r. pumptrack (WBO). Tor ma nawierzchnię z betonu asfaltowego i jest oświetlony.

Przedszkole „Wrocławskie Krasnale” po remoncie jest bardziej kolorowe

ZIM (2) TOMASZ HOŁOD (1)

KOMUNIKACJA MIEJSKA

TRAMWAJE

13, 23

AUTOBUSY

107, 122, 126, 128,
129, 136, 142, 148,
149, 152, 241, 243,
245, 246, 247, 249

Skwer, ulice i chodniki

Dzięki WBO zrobiło się jaśniej na skwerze ks. Zielińskiego. W 2020 roku ustawiono tam 9 latarni. Wyremontowano też nawierzchnię chodnika i ławki (koszt: 194 tys. zł). W 2019 roku została wyremontowana ul. Morska (od ul. Dźwiryńskiej do Rewalskiej).

Przy ul. Koszalińskiej wybudowano brakujący fragment, przebudowano też chodnik wzdłuż ul. Dziwnowskiej – od ul. Gołnowskiej do Koszalińskiej (koszt: 360 tys. zł).

Rada osiedla

Przewodniczący Zarządu Osiedla **Piotr Hulewicz**

zaprasza mieszkańców do kontaktu przez profil RO na Facebooku (Facebook/ROKuźniki) www.FB.com/ROKuźniki.

Mogą też napisać e-mail pod adres: kuzniki@osiedla.wroclaw.pl lub telefonicznie pod numerem 791 576 108.

Rada nie prowadzi stałych dyżurów, bo – jak się okazało – mieszkańcy nie preferują takiej formy kontaktu.

Strażnik osiedlowy

Na osiedlu Kuźniki nie ma strażnika osiedlowego, ale to nie znaczy, że nie można tam liczyć na pomoc Straży Miejskiej.

W razie potrzeby można się z nią skontaktować, dzwoniąc pod czynny przez całą dobę nr alarmowy: 986.

Dwóch dzielnicowych

Osiedle Kuźniki to rejon działania komisariatu Wrocław-Fabryczna.

Dzielnicowi tego osiedla to: sierż. szt. **Krzysztof Andruszewski**, tel. 601 703 195, e-mail: dzielnicowy.fabryczna17@wroclaw.wr.policja.gov.pl oraz sierż. **Igor Niedbała**, tel. 601 703 338, e-mail: dzielnicowy.fabryczna11@wroclaw.wr.policja.gov.pl.

Można do nich zgłaszać np. picie alkoholu w miejscach objętych zakazem, zaśmiecanie terenu, zakłócanie porządku publicznego, parkowanie pojazdów w sposób utrudniający ruch pieszych. W sprawach nagłych należy dzwonić pod czynny całą dobę numer alarmowy 112.

➔ W następnym odc. – Gajowice

Strażnik strzeże Lasku Kuźnickiego

W Lasku Kuźnickim rośnie dostojny, rozłożysty dąb szypułkowy. Ma mniej więcej 170 lat, ok. 22 metry wysokości, a w obwodzie 4,2 metra!

Jak czytamy w opisie przygotowanym przez Martę Janicką na konkurs Drzewo Roku 2023, „jest dumą mieszkańców i znakiem rozpoznawczym osiedla Kuźniki”. Kuźnicki dąb nie wygrał niestety konkursu, ale znalazł się w gronie finalistów. Mieszkańcy podjęli starania, by ich ulubione drzewo znalazło się w rejestrze pomników przyrody. Jak powiedział nam Piotr Hulewicz, przewodniczący zarządu osiedla, wybrali dla niego nazwę Strażnik.

MATEUSZ GAŁĄS

Ewelina ubiera psy, bo ich szafa nie musi być nudna

Dmuchałce, gwiazdy, motyle – wzorów są dziesiątki. Do wyboru kolorowe obroże, szelki dwóch typów, smycze, a nawet saszetki na przekąski. Wszystko praktyczne bez przebierania zwierzątek bez powodu. A jednocześnie – kolorowo i stylowo. Kto tak ciekawie ubiera psy? – wrocławianka Ewelina Abalin-Łozińska.

Maciej Wołodko

– Szyć nauczyła mnie babcia. Był taki moment, że szukałam akcesoriów dla psa. Amstaffka w kolorze blue to moja księżniczka. Najpierw zaczęłam szyc jej chusty. Ludzie zaczęli mnie na ulicy, pytali, gdzie coś takiego kupił, gdzie to dostać – opowiada Ewelina Abalin-Łozińska, autorka marki Megara Design.

Hobby pani od HR-u

Początkowo szyła hobbystycznie, pracując jednocześnie w HR. Po pewnym czasie zamówień było tyle, że postanowiła spróbować.

– W 2017 roku założyłam Instagrama, jeszcze na działalności nierejestrowanej. A w 2018 roku firmę. Jesteśmy teraz we dwie, szyjemy akcesoria dla psów we Wrocławiu przy ulicy Raławickiej. Autorką każdej sesji zdjęciowej jest moja współpracowniczka Dominika – dodaje pani Ewelina.

Obroża czy szelki?

To zależy od psa. Choć większość z nas nie wyobraża sobie psa na spacerze bez obroży, to możliwości jest więcej. – Obroża jest przede wszystkim dla psów, które ciągną, dopiero uczą się chodzić na smyczy. Łatwiej jest dzięki niej kontrolować psa, no i oczywiście łatwiej założyć taką obrożę niż szelki. Dlatego często jest polecana jako pierwszy zakup, szczególnie dla szczeniąt – wyjaśnia pani Ewelina.

Kiedy pies umie już chodzić na smyczy, czyli nie ciągnie, nie zrywa się gwałtownie do innych psów, możemy kupić mu szelki. Nie tylko nie przyduszają naszego czworonoga, ale pozwalają też przypiąć go pasami w samochodzie.

Szelki bezuciskowe szyte są z wodoodpornego materiału i oddychającej pianki, miłej w dotyku, niezaparającej skóry. Dla bardziej rozbrykanych psiaków, które potrafią uwolnić się z każdej obroży i z każdych szelek, szyte są szelki typu Guard. – To jedno z najbezpieczniejszych szelek. Ich konstrukcja uniemożliwia samodzielne wyswobodzenie

Pani Ewelina założyła Megara Design po tym, jak wciąż pytano ją o akcesoria, które uszyła dla swojego psa

się psa. Jednocześnie nie ograniczają ruchu, ponieważ nie ma żadnego nacisku na stawy – tłumaczy Ewelina Abalin-Łozińska.

Załaduj psa i w drogę

Czy pies musi mieć pasy? Bez względu na nakaz, jak na razie, nie ma, niemniej polskie

prawo w jakimś stopniu reguluje tę kwestię. Co ciekawe – jak wyjaśnia policja – na podstawie artykułu o przewożeniu...

Znajduje tu zastosowanie art. 61 ust. 2 pkt 3 i 4 oraz ust. 3 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (Dz.U. z 2012 r. poz. 1137, z późn. zm.): „2. Ładunek na pojeździe umieszcza się w taki sposób, aby: (...) 3) nie utrudniał kierowania pojazdem; 4) nie ograniczał widoczności drogi (...). 3. Ładunek umieszczony na pojeździe powinien być zabezpieczony przed zmianą położenia (...)”. Za nieprawidłowe przewożenie czworonoga – zagrażające bezpieczeństwu – można narazić się też na mandat w wysokości od 20 do 500 złotych.

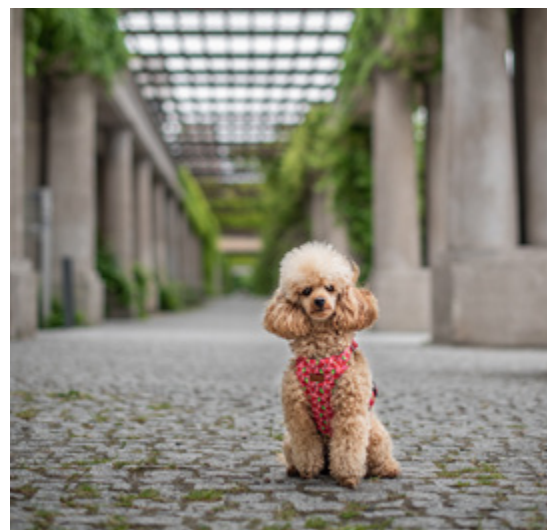
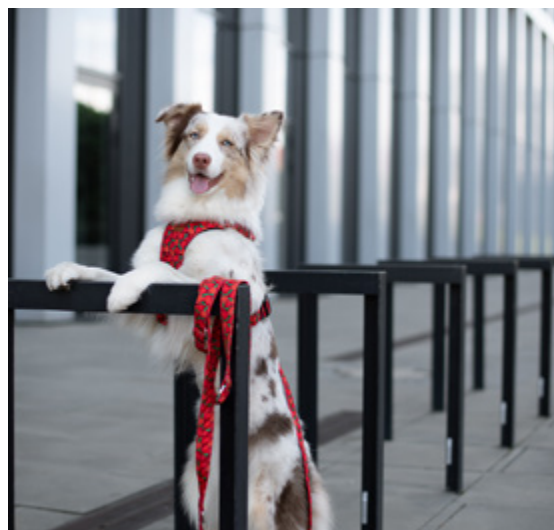
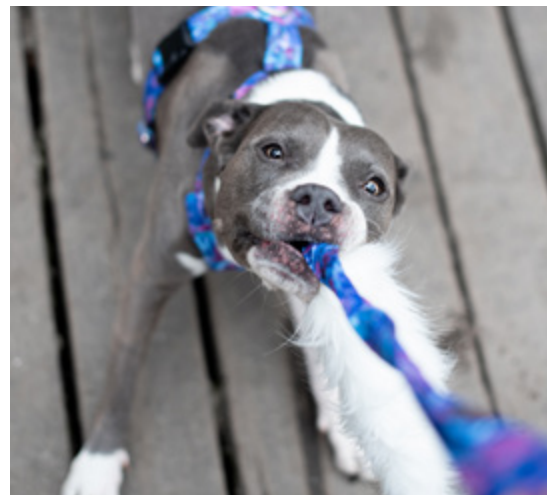
Pasy dla psów szyte są z tego samego materiału (taśmy nośnej), co pasy dla ludzi. W odróżnieniu od tych drugich, nie posiadają atestów. Mogą nie chronić zwierzęcia przed skutkami poważnego wypadku. Ale przy gwałtownym hamowaniu, doskonale spełniają swoje zadanie. – Pies może być przewożony nawet na przednim siedzeniu, ale musi być przypięty. Żeby się nie kręcił, nie przeszkadzał kierowcy, nie zrobił sobie krzywdy. Pas w samochodzie może być przypięty wyłącznie do szelek. Nie do obroży, żeby nie zrobić psu krzywdy – mówi Ewelina Abalin-Łozińska.

Kupując pasy samochodowe dla psa, warto sprawdzić klamrę. Nie do wszystkich aut pasuje bowiem taka sama.

Psia szafa

– Czasami wystawiamy się na targach zoologicznych. Przychochodzą wtedy ludzie ze swoimi pieskami, oglądają, przymierzają po kilka różnych wzorów, by sprawdzić, w którym pies lepiej wygląda. Są osoby, które mają po 10 par szelek, a psy mają swoje szafy i wieszaki! – opowiada pani Ewelina.

Początkowo, jak przyznaje, korzystała ze wzorów dostępnych w hurtowni. Ale od 3 lat pracuje już razem z graficzką Klaudią. To, co Ewelina wymyśli, Klaudia rysuje i powstają piękne nowe wzory. Większość barwnych psich akcesoriów to wzory autorskie. Niedługo pojawić mają się trzy kolejne: jeden zwierzęcy i dwa z mitologii słowiańskiej.

Zobacz, jak to jest spędzić noc w bibliotece

W sobotę 7 października w Dolnośląskiej Bibliotece Publicznej będą świętować Noc Bibliotek 2023. Hasło przewodnie akcji brzmi: Absurd nie czytać! To wydarzenie ogólnopolskie. Biblioteki w całej Polsce przy wsparciu przygotowują dla czytelników specjalne wydarzenia.

Agata Zięba

Świętowanie w Dolnośląskiej Bibliotece Publicznej w Rynku 58 rozpocznie się o godz. 18, a zakończy o północy.

Co w programie?

Organizatorzy zapraszają na warsztaty artystyczno-literackie, na których będzie można zrobić tunnel book. Poprowadzi je Joanna Grzelczyk

Kolejnym punktem będzie audiowizualny live act PÓŹNO KOLEKTYW, który odbędzie się pod Plafonem. To trzy osoby, które budują scenografię, aranżują nieoczywistą przestrzeń, projektują animacje i w końcu: zarażają ambientnym klimatem.

W siedzibie DBP na klatce schodowej będzie można podziwiać wystawę Joanny Smogorzewskiej. To prezentacja prac graficznych

Noc Bibliotek to wydarzenie ogólnopolskie. We Wrocławiu zaprasza na nie siedem bibliotek

i animacji młodej warszawskiej artystki pn. BOOK OF CHARACTER. Ma ona charakterystyczną poetycką kreskę i mimo że porusza się w obszarze sztuk wizualnych – nawiązuje zarówno do znaku, formy książki, jak i do literatury. Kuratorką jest Małgorzata Grądzewska.

W sali 35 na 3. piętrze wystąpi natomiast Teatr Niewizualny. Spektakl WOJNA I NERWY (reż. A. Ficowski) będzie niepowtarzalną okazją do poznania nieznanej

części dorobku wrocławskiego uczonego – Aloisa Alzheimer, który jako pierwszy zajął się naukowo „wojenną chorobą duszy”. Bazą literacką jest pierwszy polski przekład powstały w 1915 roku we Wrocławiu publikacji pt. „Der Krieg und Die Nerven”. – Pacyfistyczna w swojej wymowie teatralna rekonstrukcja wykładu wydaje się być dzisiaj, w coraz bardziej militarnych czasach, w dobie tak zwanych patriotycznych rekonstrukcji historycznych, wyjątkowo aktualna – piszą organizatorzy.

Przynieś fanty

Podczas trwania imprezy biblioteka będzie zbierać audiobooki, filmy, płyty winylowe wydane po roku 2020 do swoich zbiorów. Wydarzenie odbywa się w ramach NOCY BIBLIOTEK 2023 organizowanej przez Centrum Edukacji Obywatelskiej. We Wrocławiu udział w nim bierze 7 bibliotek.

➤ Ich listę i program znajdziesz na stronie nocbibliotek.ceo.org.pl

Dwie przejmujące wystawy plenerowe

W poniedziałek 2 października obchodziliśmy Międzynarodowy Dzień bez Przemocy. Z tej okazji we Wrocławiu stanęły dwie wystawy planerowe „Historie” na bulwarze Dunikowskiego i „Dzieci” na Promenadzie Staromiejskiej, które pokazują, że przemoc da się pokonać.

Mirka Kuczkowska

Dzieci to najlepsi nauczyciele. Wprost mówią dorosłym, czego potrzebują. Na wystawie „Dzieci” ustawionej na Promenadzie Staromiejskiej możemy przeczytać słowa, których najmłodszy potrzebują najbardziej: „Poradzisz sobie”, „Poczekam na ciebie”, „Jestem z ciebie dumny”. Te słowa uskrzydla, budują poczucie wartości, bezpieczeństwa, dają siłę. A wypowiedziały je przedszkolaki z jednej z wrocławskich placówek, w której zorganizowano specjalne warsztaty. Nie zawsze jednak mamy wokół siebie osoby, które dają nam wsparcie. Wystawa „Historie”, którą można oglądać

na bulwarze Dunikowskiego, jest tego przykładem. Zaprezentowano na niej 18 prawdziwych historii osób, które doświadczały przemocy psychicznej, fizycznej i seksualnej, oraz tych, które je stosowały. Historie dotyczą nie tylko sytuacji w domu, ale też w pracy lub w szkole.

Obie wystawy są częścią wrocławskiej kampanii przeciwdziałania przemocy. Plansze w tych lokalizacjach można oglądać do końca października. W listopadzie wystawy zmienią miejsce prezentacji: wystawa „Historie” zostanie przeniesiona na Promenadę Staromiejską, a „Dzieci” na bulwar Dunikowskiego.

Opowiadania w Pałacyku 5-7.10

Międzynarodowy Festiwal Opowiadania to wielowymiarowe święto krótkiej prozy. Rozpocznie je (5.10) Noc Opowiadań Ukraińskich w księgarni Tajne Komplety, potem w Instytucie Grotowskiego odbędzie się pokaz filmu „Niewidzialna”. Od 6.10 spotkania autorskie, wykłady, rozmowy i czytania będą się już odbywały w Sali Balowej (Lustrzanej) Pałacu Schaffgotschów, w legendarnym wrocławskim „Pałacyku” przy ul. Kościuszki 34. Szczegóły programu na stronie opowiadania.org.

Bruno Schulz. Festiwal 2023

W tym roku festiwal potrwa od 9 do 15.10. W programie spotkanie z laureatką tegorocznej nagrody NIKE Zytą Rudzką, prezentacja autorów nominowanych do nagród Angelusa i Silesiusa i mnóstwo innych literackich smakołyków. Wszystkie wydarzenia, poza Galą Literackiej Nagrody Europy Środkowej Angelus i Wrocławskiej Nagrody Poetyckiej Silesius, odbędą się w Klubie Proza (II piętro) i będą transmitowane online. Cały program festiwalu na wroc.city/Schulz23.

Polska Noc Kabaretowa w Hali

W piątek 20.10 o godz. 20 w Hali Stulecia (ul. Wystawowa 1) na jednej scenie zobaczymy największe gwiazdy kabaretu w premierowej odsłonie. Będzie to: Kabaret Ani Mru Mru – po raz pierwszy w Polskiej Nocy Kabaretowej, Kabaret Nowaki, Kabaret Skeczów Męczących, Kabaret Paraniennormalni, Kabaret K2, Szymon Łątkowski i Kabaret Smile poprowadzony przez niezrównanego Bartosza Klauzinskiego. Bilety w cenie od 100 do 350 zł dostępne u oficjalnego dystrybutora na stronie www.kabaretowebilety.pl. Impreza potrwa około 3,5 godziny z 15-minutową przerwą.

Warto sprawdzić, jakich słów wsparcia potrzebują od nas dzieci

Розпочато голосування за проекти WBO 2023

Парк, велосипедну доріжку, дитячий майданчик можна створити завдяки ініціативі мешканців. У Вроцлавському Громадському Бюджеті саме вони вирішують на що будуть витрачені кошти міста. 22 вересня розпочалося голосування за Громадський бюджет Вроцлава WBO.

■ Світлана Кучеренко

Цьогоріч мешканці зможуть обирати зі 113 проектів. Голосування триватиме до 9 жовтня, взяти участь може кожен житель Вроцлава. На реалізацію проектів-переможців виділено аж 31 мільйон злотих.

Щиро запрошую всіх жителів нашого міста до голосування. Вирішімо, що ми хочемо покращити в нашому середовищі. Цього року, як і в минулі, найбільше зелених проектів, пов'язаних із відпочинком, але є в списку й інші вартісні пропозиції. Пропоную ознайомитися з пропозиціями, які надіслали керівники окремих проектів. Переконалися, що кожен знайде щось для себе – каже мер Вроцлава Яцек Сутрик.

Як і де можна голосувати?

Ви можете зробити це онлайн на сайті www.wroclaw.pl/wbo, або паперово – номерні картки мешканцям

Парк Мамонта з 8-метровими гірками – один із найбільш вражаючих проектів WBO

видаватимуть у Центрах обслуговування мешканців на підставі пред'явленої ID-картки, у випадку іноземців паспорта з номером PESEL. Це також дає можливість проголосувати людям, які не

користуються Інтернетом. Голосувати у традиційній формі, тобто на папері, можна на виборчих дільницях. Виборчі бюлетені нумеруються та видаються одноосібно мешканцям у таких пунктах:

- ul. Zapolskiej 4;
- pl. Nowy Targ 1-8;
- pl. Kromera 44;
- ul. Legnicka 58 (ТЦ Магнолія)

Кожен мешканець може проголосувати

Участь у голосуванні допоможе створити місто разом. Відтак голосувати можуть також неповнолітні (діти голосують як і дорослі), особи без реєстрації у Вроцлаві та іноземці. Умовою для участі у голосуванні є просто проживання з наміром постійного проживання у Вроцлаві. Під час онлайн-голосування система запитає ваш номер PESEL. У тих, хто отримує картку в Центрі обслуговування мешканців, вимагатимуть документ, що посвідчує особу. Ви можете вибрати проект, представлені в різних категоріях, наприклад:

- ревіталізація,
- зелень/відпочинок,
- спорт,
- дитячі майданчики,
- дорога,
- ходьба/велосипед,
- інший.

„Ніч книгарень” - це свято для книголюбів

У п'ятницю, 13 жовтня, 170 книжкових магазинів у 60 містах працюватимуть значно довше, ніж зазвичай. Цього дня на книголюбів чекає багато несподіванок. У Вроцлаві до акції долучилися 9 місць. Ось список місць у Вроцлаві, куди ви можете піти на „Ніч книгарень 2023”.

В дев'ятих книгарнях Вроцлава пройде „Ніч книгарень 2023”

■ Світлана Кучеренко

На цьогорічному постері «Ніч книгарень» є польська поетеса, есеїстка, літературна критикиня та Лауреатка Нобелівської премії – Віслава Шимборська, як покровителька 2023 року, яка читає книгу, сидячи на місяці.

У „Ніч книгарень 2023” на читачів чекатимуть зустрічі з авторами, дискусії, майстер-класи для дітей та підлітків, стендапи, концерти, танцювальні вечірки та літературні імпровізації. Як і щороку, читачі зможуть по-

лювати на вигідні пропозиції та акційні ціни в книгарнях з настанням темряви.

- „Ніч книгарень 2023” – список книгарень у Вроцлаві, Tajne Kompletu, Przejście Garncarskie 2
- Księgarnia LEKTURKA, Jedności Narodowej 95
- Księgarnia Pod Arkadami Książnicy Polskiej, Świdnicka 49
- Księgarnia PWN, Kuźnica 56
- Antykwariat im. A. Jaworskiego, Kuźnica 43/45

- Księgarnia IPN we Wrocławiu, pl. Solny 8/9
- Księgarnia Hiszpańska, Szajnoch 5
- Księgarnia Muzealna Muzeum Narodowe we Wrocławiu, pl. Powstańców Warszawy 5
- Cocofli, Włodkowica 9

У цих унікальних місцях не забракне справжніх бібліофілів, книголюбів, людей, які мають величезний вплив на формування читацьких смаків. Більше інформації знайдете на сторінці події „Ніч книгарень”.

WROMIGRANT
пункт інформації для мігрантів та біженців у Вроцлаві

Безкоштовні консультації,
тренінги та інформаційні зустрічі

Прийди!

Перехід Діалогу,
вул. Świdnicka 19,
Вроцлав

Зателефонуй!

+ 48 735 969 992
+ 48 538 579 555
+ 48 71 772 49 50

Напиши!

wromigrant@wcrs.pl

Вподобай!

[@wromigrant](https://www.facebook.com/wromigrant)

PL / UA / EN / BY / RU

Dwa talenty z Nigerii trafią do Śląska?

Szalone miesiące za dyrektorem sportowym Śląska – intensywne okienko z dobrymi strzałami transferowymi, Śląsk na pozycji lidera w PKO BP Ekstraklasie, nowy team skautów, wojaże w Nigerii i wypatrywanie piłkarskich diamentów do szlifowania. Kto z Czarnego Lądu może trafić do WKS-u? Czy wywiązał się już z zadania zbudowania lepszej i tańszej drużyny? O tym opowie dział Michałowi Sałkowskiemu.

Co było najtrudniejsze w Twoim pierwszym oknie transferowym w Śląsku – wietrzenie składu, czyli seria rozwiązań kontraktów, rozbudowa teamu skautów czy szybkie poszukiwanie nowych zawodników?

Jeżeli chodzi o trudność okienek transferowych w całej mojej karierze, to te w Śląsku rzeczywiście były trudne, ale najtrudniej miałem dotąd w Senicy na Słowacji. Tam miałem zablokowane transfery, nie mogłem rejestrować piłkarzy do gry. To była ekstremalna sytuacja.

Wróćmy jednak do Wrocławia.

A jeżeli chodzi o WKS – to rzeczywiście wszystkie aspekty, które wymieniałeś, nie były łatwe. Do klubu przyszedłem stosunkowo późno, blisko połowy czerwca. Wtedy już duża część zawodników ma ustaloną przyszłość, podpisane kontrakty. Musiałem szukać dwa razy intensywniej, na liście wolnych zawodników i na dodatek, dzień po dniu ta lista malała. A wszystko to według jasno ustalonej zasady – sprowadzamy kogoś dopiero wtedy, jak ktoś odejdzie, jak zejdziemy z kontraktu. Więc w międzyczasie rozmawiałem z grupami menedżerów, by rozwiązywać umowy z zawodnikami, którzy nie mają przyszłości w klubie.

To nie wszystko, bo równolegle poszerzaliśmy akademię o nowych trenerów, organizowaliśmy sparingi. Dużo się działo jednocześnie. Mieliśmy jednak i mamy stale jasną wizję. Prócz jakości piłkarskiej, liczyła się dla nas mentalność nowych piłkarzy, oni musieli charakterologicznie dopasować się do budowanej grupy.

To się udało i udaje nadal, efekt mamy w tabeli. Dość duże zmiany były konieczne, by wzmocnić rywalizację. Mogliśmy wpraw-

David Balda w Nigerii znalazł dwóch graczy, którzy mogą dołączyć w przyszłości do WKS Śląska

dzie zrobić o trzy transfery mniej, ale jestem pewien, że nie bylibyśmy teraz w tym miejscu, gdzie obecnie.

Cel na końcu zawsze jest jeden – zbudować potencjalnie lepszy zespół niż ma się przed okienkiem... Tak, tyle że w Śląsku zadanie było klarowne, ale i podwójne: stworzyć lepszy zespół, ale jednocześnie tańszy. A przypominam Ci, że przez ostatnie sezony Śląsk bronił się przed spadkiem. Teraz mamy zespół o 15 procent tańszy, a 190 procent lepszy. To rzeczywiście jest drużyna.

W Śląsku poszerzyliście także pion skautingu do dyrektora i czterech skautów? Jaki jest plan działania na najbliższe okienka, zarówno jeżeli chodzi o pozycje, jak i o system gry. Na których krajach skupicie się w obserwacji? Podstawa to objęcie skautingiem

terenu całej Polski. Ja nadzoruję ten proces. Mamy obecnie czterech skautów. Każdy z nich będzie mieszkał w jednym mieście i prowadził obserwację meczów w promieniu 1,5 godziny drogi od tego punktu. Jeden mieszka w Lublinie, więc obejmuje całą ścianę wschodnią. Drugi – w Ostrawie, więc ma cały Dolny Śląsk, Śląsk, a do tego Czechy i Słowację. Trzeci w Warszawie – więc pilotuje Mazowsze. Czwarty – w Gdyni, więc obserwuje Pomorze. Obserwację na żywo mamy więc na terenie Polski – pierwszej i drugiej ligi oraz Czech i Słowacji.

Do tego technologia...

To prawda, dochodzi także do tego data i video scouting, event i tracking data, bycie na bieżąco z zawodnikami, którym kończą się kontrakty z terenu Chorwacji, Szwajcarii, Danii, Norwegii, Serbii czy Węgier, a do tego drugiej i trzeciej ligi niemieckiej. Liczy się więc czysto piłkarska intensywność gry, charakter zawodnika i możliwość aklimatyzacji – w kraju, lidze i samej drużynie.

Chcielibyśmy utrzymać schemat 5–6 Polaków w pierwszym składzie, kolejnych 3–4 z lig i krajów piłkarsko zbliżonych do polskiej – patrz: transfery Aleksa Petkova czy Petera Pokornego. Reszta zawodników może pochodzić z innych rejonów. Wszystko to jednak w ramach określonej jakości piłkarskiej.

Zostałeś zaproszony przez jedną z agencji sportowych na serie turniejów młodzieżowych

w Nigerii. Ilu zawodników zobaczyłeś? Czy to obserwacja pod kątem pierwszej drużyny, drugiej czy budowanie notesu kontraktów?

W ciągu 9 dni obejrzałem cztery turnieje piłkarskie z udziałem zawodników z dużych akademii piłkarskich w Nigerii. Zawody odbywały się między innymi w Lagosie, Owerri czy Port Hartcourt. W sumie zobaczyłem blisko 900 piłkarzy w akcji. Z każdego zespołu wybierałem najlepszego zawodnika, czasem dwóch, trzech. Natomiast w ostatnim dniu zorganizowaliśmy mecz seniorskiego zespołu z Nigerii z najlepszymi zawodnikami ze wszystkich turniejów. Ze mną na tych turniejach byli skauci pracujący dla serbskich Crveny Zvezdy Belgrad czy TSC Backa Topola, cypryjskiego Ethnikosu czy tureckiego Ankaragucu.

Wpadł Ci ktoś z tej piłkarskiej młodzieży w oko – pod kątem pierwszej drużyny?

Dwóch piłkarzy. Jeden – środkowy pomocnik ze Sportingu Lagos, który w listopadzie będzie miał 18 lat i chcę, żeby trafił do nas na testy. Drugi wypatrzyliśmy już na samych turniejach – skrzydłowy, na zupełnie innym, wyższym poziomie niż reszta, ale ma dopiero 16 lat, i tak na dobrą sprawę mógłby być u nas zarejestrowany dopiero po skończeniu 18 lat. Natomiast jeżeli chodzi o poziom, to już jest piłkarz do wchodzenia z ławki w meczach polskiej ekstraklasy. A przy dobrym prowadzeniu i szkoleniu, do wskoczenia na poziom TOP5 lig w Europie.

Tydzień w skrócie

Siódme zwycięstwo z rzędu w jednym sezonie ekstraklasy odnieśli piłkarze **Śląska Wrocław**. Podopieczni Jacka Magiery pokonali Wartę Poznań 1:0. Gola na wagę trzech punktów zdobył Burak Ince. Po 10 rozegranych kolejkach WKS ma już 22 punkty na koncie.

Siatkarze Gwardii Wrocław wygrali swój drugi mecz w Tauron 1. Lidze. Wrocławianie pokonali BBTS Bielsko-Biała 3:1. W pierwszej ligowej kolejce Gwardia w trzech setach uporała się na wyjeździe z ekipą SMS PZPS Spała.

Koszykarze Śląska pokonali w Orbicie ekipę Tauron GTK Gliwice 80:75. Najwięcej punktów dla wrocławian zdobył Dusan Miletić – 14, najwięcej oczek dla gości – 19 – rzucił Koby Mcewen. W pierwszym starciu Orlen Basket Ligi WKS minimalnie przegrał wyjazdowe spotkanie z MKS-em Dąbrowa Górnicza 80:82.

WYDARZENIA SPORTOWE

piłka nożna

PKO Bank Polski Ekstraklasa (11.kolejka), 8.10, godz. 12.30, Tarczyński Arena
Śląsk Wrocław – Górnik Zabrze
(Canal+ Sport3)

koszykówka

Orlen Basket Liga (3.kolejka), 8.10, godz. 17.30, Hala Orbita,
Śląsk Wrocław – Suzuki Arka Gdynia
(Polsat Sport Extra)

Orlen Basket Liga Kobiet (1.kolejka), 7.10, godz. 20, Hala Sportowa w Polkowicach
KGHM BC Polkowice – 1 KS Ślęza Wrocław
(Emocje TV)

siatkówka

Tauron 1.liga, 5.10, godz. 20.30, Będzin Arena
MKS Będzin – Gwardia Wrocław
(Polsat Sport)

Daffodil Grill – jednodniowy festiwal kultury vintage i retro

To będzie pierwszy niezależny, oddolny, jednodniowy festiwal poświęcony szeroko rozumianej kulturze vintage i retro. Odbędzie się w sobotę 7.10 w godz. 10-18 w Czasoprzestrzeni przy ul. Tramwajowej 1-3. Po godz. 18 w klubie Łącznik zacznie się część koncertowa w klimacie psycho-vintage. Na imprezę składać się będą: targi, odby-

wające się w głównej hali, na których znajdziecie retro ciuchy, płyty winylowe czy biżuterię; wystawy zdjęć i obrazów wrocławskich niezależnych artystów wizualnych; warsztaty artystyczne i ruchowe; potężna interaktywna wystawa tworzona, pochodząca z lat 60., techniką liquid light (w godz. 15-18). Wstęp na wydarzenie jest bezpłatny. Szczegóły harmonogram i lista wystawców na stronie wroc.city/FestiwalVintage.

Bezpośrednie zagrożenie zdrowia i życia

Numer ratunkowy: **112**
Pogotowie Ratunkowe: **999**
Policja: **997**
Straż Pożarna: **998**
Straż Miejska: **986**
Centrum Powiadamiania Ratunkowego WOPR (nr ratunkowy nad wodą): **601 100 100**
Centrum Zarządzania Kryzysowego: **71 770 22 22**

Telefony awaryjne

(bezpłatne, czynne całą dobę)
Pogotowie energetyczne: **991**
Pogotowie gazowe: **992**
Pogotowie ciepłownicze: **993**
Pogotowie wodno-kanalizacyjne: **994**

Infolinie

Centrum Informacji Turystycznej: **71 344 31 11** (pn.-pt. 9.00-19.00)
Punkt Informacji dla Obcokrajowców: **71 772 49 50** (pn.-pt. 9.00-16.00)
Wsparcie osób z niepełnosprawnościami: **71 777 89 61** (Biuro Wrocław Bez Barier, pn.-pt. 7.45-15.45)
Infolinia Urzędu Miejskiego Wrocławia: **71 777 77 77** (pn.-pt. 8.00-18.00)

Ważne telefony – inne

Zgłoś dym ze spalania odpadów: **986** (całodobowo) lub **71 310 06 46** (pn.-pt. 7.00-14.00)
Zgłoś chore lub ranne dzikie zwierzę: **71 770 22 22** (całodobowo) lub **71 799 67 00** (pn.-pt. 7.45-15.45)
Zgłoś niebezpiecznego psa lub kota: **986** (całodobowo) lub **71 362 56 74** (pn., śr., czw., pt 9.00-16.30, wt. 9.00-18.30, sb., nd. 9.00-15.00)
Zgłoś awarię do ZDiUM: **71 376 00 22, 19501** (całodobowo)
Centrum Obsługi Klienta MPWiK: **71 34 09 655** (pn.-pt. 8.00-15.00, śr. 8.00-17.00)
Biuro Obsługi Pasażera MPK: **71 30 85 030** (pn.-pt. 7.00-21.00)
Miejskie Biuro Rzeczy Znalezionych: **71 376 08 96** (pn.-pt. 8.00-14.00, śr. 8.30-16.00)
Miejski Rzecznik Konsumentów: **71 777 79 02** (pn.-pt. 7.45-15.45)
Taxi Senior: **794 123 124**
Telefon Zaufania MOPS: **512 198 939**

Napisz do nas!

REDAKCJA
pl. Solny 14, 50-062, Wrocław,
www.wroclaw.pl,
e-mail: biuletyn@araw.pl

Redaktor naczelna
Anna Aleksandrowicz

Redaktor wydania
Agata Zięba

DRUK
AGORA
ul. Daniszewska 27
03-230 Warszawa

WYDAWCA
Gmina Wrocław

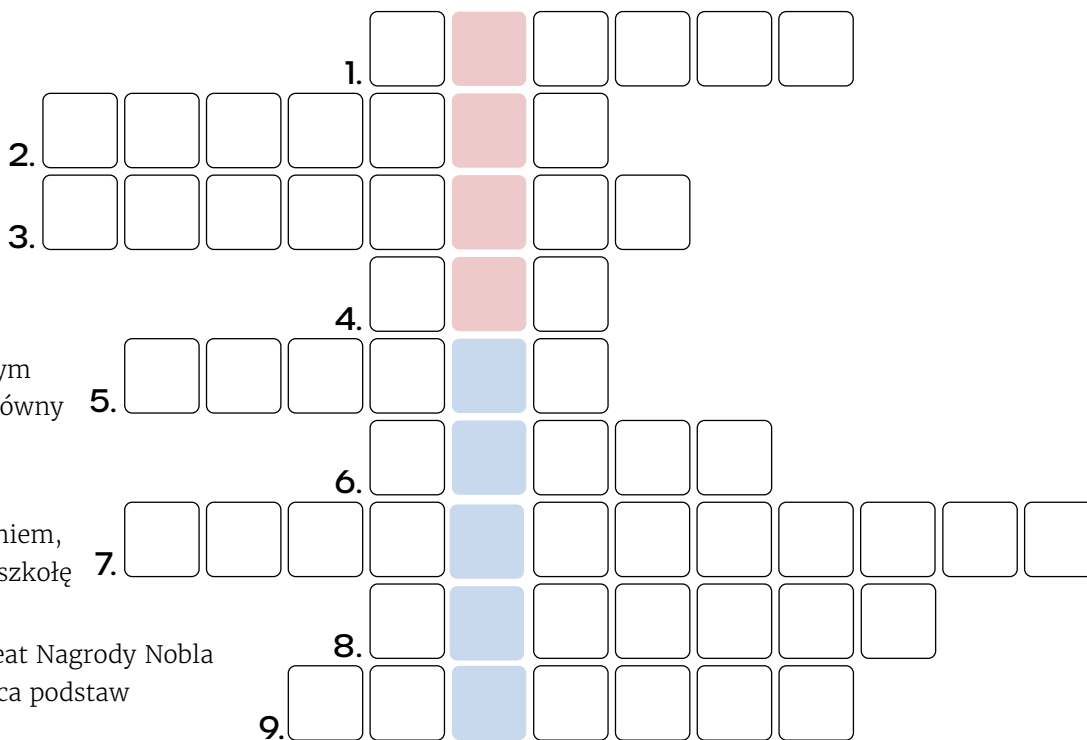
Urodziny Agnieszki Osieckiej w Starym Klasztorze

Ethno Jazz Festival zaprasza do Starego Klasztoru, ul. Purkyniego 1, do Sali Gotyckiej na kolejną edycję imprezy z okazji urodzin Agnieszki Osieckiej. W niedzielę 8.10 o godz. 19, w wigilię 87. urodzin poetki, zabrzmia tu najpiękniejsze piosenki Agnieszki Osieckiej w wykonaniu Krzysztof Żesławski Quartet & Natalia Lubrano. Na scenie pojawią

się: Natalia Lubrano – śpiew, Olek Miśkiewicz – fortepian, akordeon, Michał Polak – perkusja, instrumenty perkusyjne, Krzysztof Żesławski – bas, gitary, kierownictwo artystyczne, oraz młodzi wrocławscy wokaliści – uczniowie i absolwenci klas teatralnych XVII LO im. Agnieszki Osieckiej. Bilety na to wydarzenie kosztują: 70 zł – miejsca siedzące, 45 zł – miejsca stojące. Dostępne są na stronie www.staryklasztor.com.pl.

KRZYŻÓWKA NUMERU 151

1. Miasteczko akademickie.
2. Od tego imienia nosi nazwę aula Uniwersytetu Wrocławskiego.
3. Potocznie dom studencki.
4. Inaczej student.
5. Kompozytor Uwertury Akademickiej.
6. Styl architektoniczny, w którym został wybudowany gmach główny Uniwersytetu Wrocławskiego.
7. Wyższa uczelnia techniczna.
8. Zakon zajmujący się kształceniem, przez pewien czas prowadził szkołę wyższą we Wrocławiu.
9. Związany z Wrocławiem laureat Nagrody Nobla w dziedzinie medycyny, twórca podstaw chemioterapii.

Aby wygrać jedną z trzech nagród, wystarczy wysłać hasło z krzyżówki SMS-em pod numer **664 072 606**. Koszt jednego SMS –

–a wg taryfy operatora. W treści należy wpisać numer biuletynu i po kropce prawidłową odpowiedź. W tym numerze będzie to **151.HA-SŁO** (słowo HA-SŁO należy zastąpić rozwiązaniem krzyżówki). Na

odpowiedzi czekamy do **11 października 2023 r. do godz. 20**. Trzech zwycięzców wylosujemy zgodnie z regulaminem spośród autorów prawidłowych odpowiedzi do **18 października** br. Skontaktujemy się z nimi w ciągu trzech dni roboczych z numeru telefonu **71 776 71 00**. **UWAGA!** Według regulaminu nagrodę można wygrać raz na 12 miesięcy. W tym wydaniu do

zdobycia są: bluza z herbem, workoplecak z herbem, bidon i torba płócienna. Zwycięzcy z nr. 149 (hasło: Sam zdecyduj) to: pan Paweł (bluza), pani Daria (workoplecak) i pani Barbara (torba i bidon). Gratulujemy!

➤ **Regulamin i RODO**
www.wroclaw.pl/biuletyn/#konkurs